

АКАДЕМІЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ НАУК

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА ОН-ЛАЙН КОНФЕРЕНЦІЯ

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО,
МОРСЬКОГО І КОСМІЧНОГО ПРАВА В УМОВАХ ПРОТИДІЇ
КОРОНАВІРУСУ COVID19**

(м. Київ, 24 квітня 2020 р.)

Київ – 2020

Рекомендовано до друку Вченою радою Академії адміністративно-правових наук (протокол № 10 від 24 квітня 2020 р.)

Організаційний комітет:

Голова – Галунько Валентин Васильович, доктор юридичних наук, професор, голова Академії адміністративно-правових наук.

Заступник голови – Армаш Надія Олексіївна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри господарського, повітряного та космічного права Навчально-наукового юридичного інституту Національного авіаційного університету.

Актуальні питання адміністративного, морського і космічного права в умовах протидії коронавірусу COVID19: Міжнародна науково-практична он-лайн конференція, м. Київ, 24 квітня 2020 р. / ред. кол. В. В. Галунько та ін. Київ: ААПН, 2020. 48 с.

У збірнику розміщені матеріали міжнародної науково-практичної он-лайн конференції «Актуальні питання адміністративного, морського і космічного права в умовах протидії коронавірусу COVID19», які доповідалися учасниками засідання – науковцями Академії адміністративно-правових наук, інших наукових установ і вищих навчальних закладів – під час пленарного засідання, а також окремі тези доповідей провідних науковців і практиків із найбільш актуальних питань, що стосуються адміністративного права.

Тези доповідей учасників, що не увійшли до цього збірника, розміщено на офіційному веб-сайті Академії адміністративно-правових наук.

Для науковців, викладачів, юристів-практиків, аспірантів, студентів юридичних факультетів, а також усіх, хто цікавиться проблемами адміністративного права.

Тексти тез представлено в авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст публікації, а також за добір і точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей.

ЗМІСТ

Некрасова Наталія Іванівна ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СТАНДАРТІВ ОБІГУ МЕДТЕХНІКИ ТА ТОВАРІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ	4
Зубов Олександр Сергійович ОСОБЛИВОСТІ ОБРАННЯ СУДІВ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСАДИ	5
Яра Олена Сергіївна ДЕЯКІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	6
Махмурова-Дишлюк Олена Петрівна АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	8
Розсоха Сергій Сергійович ЗМІСТ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОЇ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	9
Ріхтер Владислав Володимирович НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ «СУДДІВСЬКА КАР'ЄРА» З ПОЗИЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	11
Домусчі Людмила Василівна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАК АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ У СПРАВАХ СТОСОВНО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЩОДО ПРИТЯГНЕННЯ ОСІБ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	13
Кудін Анелія Андріївна ПРОБЛЕМНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	14
Крупницький Олександр Станіславович АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОХОРОНИ ЕКОНОМІКИ У ПРАВОВІЙ ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ З РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ	16
Бойко В'ячеслав Петрович ПРИНЦИПИ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАСАД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ	18
Балан Богдана Миколаївна ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ	20
Рудик Вадим Ярославович ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	22
Черняк Оксана Олегівна ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ	23
Одуха Михайло Васильович ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ	25
Березневич Олексій Васильович КЛАСИФІКАЦІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ	27
Ільчишин Віталій Васильович ДЕЯКІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УКРАЇНІ	28

Лимар Максим Володимирович	
ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ	31
Марчук Володимир Васильович	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА ЩОДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ	32
Андрейчук Андрій Васильович	
ОСОБЛИВОСТІ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	34
Пригладь Володимир Вікторович	
ЩОДО ПРЕДМЕТУ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ	35
Плавшуда Віталій Віталійович	
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ	37
Калин Роксолана Русланівна	
ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ ВИКОНАВЦІВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІТАЛІЇ	39
Діденко Андрій Олексійович	
СТОСОВНО КАТЕГОРІЙНОГО УТВЕРДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ	42
Романов Роман Анатолійович	
ПЕВНІ ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЕНТОМОЛОГІЧНОЇ БІОБЕЗПЕКИ	44

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ СТАНДАРТІВ ОБІГУ МЕДТЕХНІКИ ТА ТОВАРІВ МЕДИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Некрасова Наталія Іванівна,
науковий співробітник Науково-
дослідного інституту публічного права

Створення і впровадження медичних стандартів у системі охорони здоров'я є дуже відповідальним процесом, неправильна організація якого може негативно відбитися на здоров'ї населення країни. Стандартизація є лише однією з ланок безперервного процесу управління якістю надання медичної допомоги.

Відповідно до цього унікальні способи врегулювання обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні є необхідною умовою для встановлення конкретних стандартів і надання якісних медичних послуг в Україні.

Таким чином, тема «Правові аспекти публічного адміністрування стандартів обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні» викликає по-справжньому особливий науковий інтерес для подальшого визначення та вдосконалення правового регулювання даної сфери в Україні.

Для початку нам слід з'ясувати визначення поняття «стандарт». Стандарт – це зразок, кому щось має відповідати, задовольняти що небуť за своїми ознаками, властивостями, якість, а також документ, що містить у собі відповідні відомості. Останніми роками в реальних умовах галузі охорони здоров'я найчастіше під час обговорення проблеми стандартизації розглядаються технологічні стандарти, а інші категорії стандартів (структурні, економічні, соціальні та ін.), як правило, виключаються з обговорення.

Основні терміни зі стандартизації встановлені Міжнародним комітетом із вивчення наукових принципів стандартизації, що створений Радою міжнародної організації зі стандартизації, і стандартами Державної системи стандартизації України (ДСТУ 1.0 – 93; ДСТУ 1.293; ДСТУ 1.3 – 93; ДСТУ 1.4 – 93 і ДСТУ 1.5-93). Згідно з державними

стандартами стандартизацією називають діяльність із метою досягнення оптимального ступеня впорядкування у певній галузі шляхом встановлення положень для загального й багаторазового використання щодо реально наявних чи можливих завдань.

Усе вищевикладене дає можливість сформулювати висновки, згідно з якими публічне адміністрування стандартів обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні – це ухвалені з метою врегулювання питання здійснення різноманітних дій правового характеру суб'єктами публічної адміністрації у сфері ліцензування, сертифікації, стандартизації, систематизації якості, контролю та використання медичної техніки, а також товарів призначених для використання в медичних цілях, зокрема щодо покращення фізичного та психічного здоров'я населення.

Відповідно до цього сучасні реалії обігу медтехніки та товарів медичного призначення в Україні потребують стандартизації за допомогою нормативно-правового регулювання, оскільки це можна вважати основою для надання якісних медичних послуг в Україні.

Список використаних джерел:

1. Надюк З. Удосконалення державного контролю за дотриманням стандартів надання медичних послуг. Державне будівництво. 2007. №2.
2. Дьяченко В. Якість в сучасній медицині . Відомості із сайту MEDBIB. 2007. URL: <http://medbib.in.ua/kachestvo-sovremennoy-meditsine.html>
3. Клименко Л., Пізінцалі Л. та ін. Метрологія, стандартизація та управління якістю. Миколаїв. Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили. 2011 С. 243.

4. Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів. Постанова Кабінету Міністрів України. Технічний регламент, Вимоги, Критерії, Класифікація, Порядок, Заява, План, Заходи, Перелік від 02.10.2013 № 753 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2013-%D0%BF#Text>

5. Ярош Н. Сучасний стан, проблеми стандартизації медичної допомоги та шляхи їх вирішення в умовах реформування системи охорони здоров'я України. Україна. Здоров'я нації. 2012. №1. С. 95-100.

6. Панасенко О., Книш Є. Якість, стандартизація та сертифікація ліків. Міністерство охорони здоров'я України Запорізький державний медичний університет Факультет післядипломної освіти. Запоріжжя. 2016. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/7929/1/%D0%9F%D0%90%D0%A6%20%D0%90%D0%9A%D0%A4%20%D1%81%D0%B0%D0%BC.%D1%80%D0%BE%D0%B1.%202016%20%281%29.pdf>

ОСОБЛИВОСТІ ОБРАННЯ СУДІВ НА АДМІНІСТРАТИВНІ ПОСАДИ

Зубов Олександр Сергійович,
кандидат юридичних наук, здобувач
наукового ступеня доктор юридичних наук

Конвенція з прав людини зазначає, що кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом. Ще свого часу Аристотель зазначав, що у випадку тяжби звертаються до судді, адже іти до судді

– це прямувати до правосуддя, оскільки суддя хоче бути втіленням правосуддя, і саме тому шукають суддю, який стоїть посередині (між сторонами), де хто називає навіть суддів посередниками, вважаючи, що знайшовши посередника, знайдуть і правосуддя [1].

Конституція України гарантує кожному захист його прав та свобод, здійснення правосуддя тільки судами та незалежність суддів. Держава має забезпечити нормальну матеріально-технічну базу для нормального функціонування судів. Визначаючи хто може бути суддею в Україні, слід виходити із Закону «Про судоустрій і статус суддів», де зазначено, що суддею є громадянин України, який призначений суддею, займає штатну суддівську посаду в одному з судів України і здійснює правосуддя на професійній основі. Судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судоустрою чи адміністративної посади, яку суддя обіймає в суді [2]. На посаду судді може бути призначений громадянин України, не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ять років, є компетентним, добросовісним та володіє державною мовою. Аналізуючи цей закон, вимоги на призначення на посади різні залежно від суду, куди призначається претендент. Однак, на нашу думку, слід зазначити в цьому Законі випадки однаковості стажу роботи претендента за відсутності голови суду (випадки неможливості виконувати певні повноваження). Також ця норма дещо суперечить роз'ясненню Конституційного суду, де зазначається, що на посаду судді місцевого суду може бути рекомендований кваліфікаційною комісією суддів громадянин України, який зокрема має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки (частина третя статті 127 Конституції України) [3]. Зазначене конституційне положення стосується тільки громадян України, які не мають статусу професійного судді, а лише претендують на зайняття цієї посади.

Обов'язково існують і певні обмеження – так, не може бути призначений суддею громадянин, який: визнаний судом обмежено дієздатним або недієздатним; має хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню функцій зі здійснення

правосуддя; має незняту чи непогашену судимість. Не може претендувати на посаду судді особа, до якої згідно із законом застосовується заборона обіймати відповідну посаду [4]. Також не може претендувати на посаду судді особа, яку було раніше звільнено з посади судді за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, порушення вимог щодо несумісності, порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна або у зв'язку із набранням законної сили обвинувальним вироком щодо такої особи, крім випадків визнання в судовому порядку протиправним рішення про звільнення з цих підстав або скасування обвинувального вироку суду. Не може претендувати на посаду судді також особа, яку було раніше звільнено з посади судді за результатами кваліфікаційного оцінювання. Тобто законодавець акцентує увагу на загальних основах, не вказуючи самого механізму призначення, а також нормативної регламентації про що, вже вказувалось у Рішенні Ради суддів. Однак спірні питання лишились і на сьогодні.

Таким чином, призначення судді на адміністративну посаду має певну не зовсім узгоджену специфіку, яку необхідно на законодавчому рівні узгодити.

Список використаних джерел:

1. Аристотель. Нікомахова етика / пер. В. Ставнюка. Київ, 2002. Кн. 5. 480 с.
2. Про судоустрій і статус суддів. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>
3. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень частини четвертої статті 26, частини третьої статті 31, частини другої статті 39 Закону України „Про судоустрій і статус суддів“ (справа про стаж для зайняття посади судді в апеляційних, вищих спеціалізованих судах та Верховному Суді України) від 5 квітня 2011 року № 3-рп/2011. URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/5521-kvalifikaciya>
4. Право на справедливий суд: практика європейського суду з прав людини щодо України. Міністерство юстиції України. 2019. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_7474

ДЕЯКІ ЗАСАДИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Яра Олена Сергіївна,

кандидат юридичних наук, професорка,
докторант Науково-дослідного інституту
публічного права

У принципах права виклики адміністративно-правового забезпечення вищої юридичної освіти виявляються в найбільш загальному та гуманістичному вигляді, згідно з яким центром публічно-сервісного спрямування діяльності загальної та спеціальної публічної адміністрації є студент, який отримує юридичну освіту.

У сучасній теорії адміністративного права під принципами розуміють найбільш загальні та стабільні вимоги, об'єктивно зумовлені засади, на яких базується адміністративна діяльність суб'єктів публічної адміністрації з метою забезпечення права, свобод і законних інтересів приватних осіб, нормального функціонування громадянського суспільства та держави.

На основі теорії природного права, теорії права, теорії адміністративного права, доктринальних думок на цю проблематику вчених-адміністративістів та чинного

законодавства сформовано узагальнення щодо деяких засад адміністративно-правового забезпечення вищої юридичної освіти в Україні:

1) вища юридична освіта є цінністю сама по собі, одночасно саме завдяки її здобуття громадянами України, вони мають можливість захищати права, свободи та інтереси інших осіб на засадах професійності чи волонтерства;

2) засади вищої юридичної освіти в Україні базуються на загальновизнаних європейських цінностях щодо поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права, повага до прав людини (зокрема студентів та науково-педагогічних працівників);

3) загальний освітянський Закон від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII визначив, що засадами державної політики у сфері освіти та принципами освітньої діяльності є низка засад: людиноцентризм; верховенство права; забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності, нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;

4) спеціальний Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» визначив, що державна політика у сфері вищої освіти ґрунтується на принципах: сприяння сталому розвитку суспільства; міжнародної інтеграції та інтеграції системи вищої освіти України в Європейській простір вищої освіти, за умови збереження і розвитку досягнень і прогресивних традицій національної вищої школи та ін.;

Отже, деякі засади адміністративно-правового забезпечення вищої юридичної освіти в Україні – це найбільш загальні та стабільні вимоги, об'єктивно зумовлені засади, на яких базується науково-педагогічна виховна діяльність суб'єктів навчально-виховного і наукового процесу та адміністративної діяльності суб'єктів публічної адміністрації. Вони базуються на європейських цінностях щодо поваги до людської гідності, свободи, демократії, рівності, верховенства права, повага до прав людини студентів та науково-педагогічних працівників.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2019. 466 с.

2. Керівні принципи освіти в галузі прав людини. для системи середньої школи. Київ: «ВАІТЕ», 2016. 52 с.

3. Шкарлет С. День Європи: Базові цінності ЄС у сфері освіти. Міністерство освіти і науки. 2019. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/den-yevropi-bazovi-cinnosti-yes-u-sferi-vishoyi-osviti-ta-nauki-ukrayini>

4. Про освіту. Закон України 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. ст. 380.

5. Про вищу освіту. Закон України 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37-38. ст. 2004.

6. Галунько В., Сорока Л. Людиноцентристська наукова спадщина Вадима Борисовича Авер'янова, як основоположний чинник розвитку новітньої доктрини адміністративного права України. Академія адміністративно-правових наук. 2019. <http://www.ssaals.com.ua/?p=6667>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС МІНІСТЕРСТВА З ПИТАНЬ РЕІНТЕГРАЦІЇ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Махмурова-Дишлюк Олена Петрівна,
кандидат юридичних наук, докторант
Науково-дослідного інституту публічного
права

Потреба захисту прав, свобод та інтересів осіб в умовах збройних конфліктів потребує створення й налагодження роботи поряд із загальними спеціальними суб'єктами публічної адміністрації. Якщо загальні суб'єкти публічної адміністрації здійснюють аналізовану нами адміністративну діяльність як одну зі своїх численних завдань, то спеціальні, виходячи із самої назви цього слова, призначаються і створюються саме для захисту осіб, які постраждали внаслідок збройних конфліктів та деяких інших численних завдань.

Тим самим підтверджується теза, що залежно від складності та гостроти збройного конфлікту виникають нові суб'єкти публічної адміністрації та припиняють своє існування існуючі. А ті, що зберігають свій юридичний статус, змінюють свої компетенції стосовно ефективного забезпечення прав і свобод людини і громадянина в умовах збройних конфліктів в Україні.

За критерієм спеціалізації всі суб'єкти публічної адміністрації, які забезпечують права і свободи людини і громадянина в умовах збройних конфліктів в Україні, поділяються на загальні та спеціальні. Другі – це ті, що спеціально створюються для виконання аналізованої нами проблеми на засадах виключності свого публічного призначення та особливостей публічного адміністрування [1].

Першим серед спеціальних слід виділити Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України, діяльність якого безпосередньо спрямована на забезпечення прав, свобод та інтересів осіб на прилеглих до тимчасово окупованих територіях. Хоча в цілому воно має більш широко завдання, а саме є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади та забезпечує формування та реалізацію державної політики з питань тимчасово окупованих територій, а також та інформаційного суверенітету України. Серед його завдань слід виділити: по-перше, забезпечення формування та реалізації державної політики з питань: тимчасово окупованих територій України та захисту прав населення, що на них проживає, кінцевою метою якої є їх реінтеграція в єдиний конституційний простір України; внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій України та громадян України, які покинули своє місце проживання на тимчасово окупованих територіях України внаслідок або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту та/або тимчасової окупації частини території України та виїхали за кордон сприяння реалізації їх прав і свобод та створення умов для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції за новим місцем проживання; координації діяльності з надання гуманітарної допомоги.

цивільному населенню під час збройного конфлікту; відновлення та розбудови миру, розвитку тимчасово окупованих територій України після їх реінтеграції, а також прилеглих до них територій; інформаційного суверенітету України: по-друге, участь у формуванні та реалізації державної політики щодо: захисту прав і свобод осіб, які порушено внаслідок тимчасової окупації частини території України або втрати контролю над її частиною; здійснення заходів з протимінної діяльності, зокрема з інформування населення про небезпеку вибухонебезпечних предметів, надання допомоги постраждалим особам, а також забезпечення проведення обстеження території на предмет наявності в її

межах вибухонебезпечних предметів, маркування і складання карт територій, забруднених та імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами; 3) сприяння: реалізації прав і свобод громадян України, які проживають на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; задоволенню національно-культурних, освітніх потреб, розвитку етнічної самобутності корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; задоволенню соціально-економічних, екологічних, інформаційних та культурних потреб населення, що проживає на тимчасово окупованих територіях України, а також прилеглих до них територіях; 4) створення умов для вільного розвитку кримськотатарської мови, мов інших корінних народів та національних меншин, що проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя [2; 3].

Отже, публічне адміністрування Міністерства по питанням реінтеграції тимчасово окупованих територій України безпосередньо спрямоване на забезпечення прав, свобод та інтересів осіб на прилеглих до тимчасово окупованих територіях, громадян, які покинули своє місце проживання, координації діяльності з надання гуманітарної допомоги, сприяння задоволенню національно-культурних, мовних, освітніх потреб, розвитку етнічної самобутності корінних народів і національних меншин, що проживають на тимчасово окупованих територіях.

Список використаних джерел:

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галунько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 656 с.
2. Деякі питання Міністерства по питанням реінтеграції тимчасово окупованих територій. Затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 8 червня 2016 р. № 376. Верховна Рада України. 2016. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-п#Text>.
3. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. Закон України від 18 січня 2018 р. № 2268-VII. Відомості Верховної Ради. 2018. № 10. Ст. 54.
4. Про військово-цивільні адміністрації Закон України від 3 лютого 2015 р. № 141-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13. Ст. 87.

ЗМІСТ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОЇ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Розсоха Сергій Сергійович,
докторант Науково-дослідного
інституту публічного права

Нині в умовах демократичних перетворень суспільно-політичного життя в Україні виникає гостра потреба трансформації основних інститутів захисту прав, свобод і законних інтересів осіб (фізичних і юридичних), одним з яких і є нотаріат. Діяльність нотаріату, по суті, набуває превентивного змісту, тобто стає такою, що в позасудовому порядку запобігає виникненню спорів про право і тим самим сприяє досягненню завдань правосуддя. Разом із тим сама діяльність нотаріусів потребує належного контролю, що зумовлено важливістю виконання ними функцій, покладених чинним законодавством щодо посвідчення правочинів, здійснення інших нотаріальних дій, завдяки яким відбувається легітимація окремих видів діяльності громадян, підприємств, установ, організацій. При цьому слід ураховувати необхідність визначення теоретико-правової

моделі оптимального контрольного впливу на діяльність нотаріусів, оскільки такого правового статусу набувають особи, які відповідають високим вимогам до фаховості, що визначено насамперед роллю нотаріату в суспільному житті як інституту гарантування законності в реалізації публічних і приватних інтересів [3, с. 61–64].

Сутність державного контролю полягає в отриманні інформації про процеси, що відбуваються в суспільстві, застосуванні визначених і закріплених нормативно-правовими актами засобів для запобігання, припинення неправомірних рішень, порушень і чітких правових норм [5, с. 50]. Р. Калюжний та В. Шкарупа вказують, що сутність контролю полягає у спостереженні за функціонуванням відповідного підконтрольного об'єкта; одержанні об'єктивної й достовірної інформації про стан законності та дисципліни; вживанні заходів щодо запобігання й усунення порушень законності та дисципліни; виявленні причин та умов, що сприяють правопорушенню; у вживанні заходів щодо залучення до відповідальності осіб, винних у порушенні законності та дисципліни [7, с. 95-96].

В. Гаращук вказує, що контроль є сукупністю дій щодо спостереження за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; застосування заходів щодо попередження правопорушень (з правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю); надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; встановлення причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; прийняття заходів щодо притягнення до правової відповідальності винних осіб. Учений підкреслює відсутність персоніфікації змісту контролю, що означає притаманність такого змісту будь-якому суб'єкту контрольної діяльності [6, с. 54].

Н. Карнарук державний контроль на доктринальному рівні розглядає з різних позицій як вид державної діяльності, як принцип державного управління, як спосіб забезпечення законності та дисципліни у державному управлінні, як форма державної діяльності, метод державного управління тощо. Учена визначає державний контроль як сукупність дій уповноважених державних органів та службових осіб по спостереженню за функціонуванням відповідного об'єкта контролю з метою: отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ на ньому; застосування заходів щодо попередження правопорушень із правом прямого втручання в оперативну діяльність об'єкта контролю; надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності і дисципліни; установа причин і умов, що сприяють порушенню вимог правових норм; прийняття заходів щодо притягнення винних осіб до правової відповідальності [2, с. 3, 8].

Державний контроль за нотаріальною діяльністю, як вважає Н. Карнарук, має багатоаспектний, самостійний, поліструктурний характер, що дозволяє розглядати його як окремий правовий інститут із суттєвим превалюванням адміністративно-правової складової та визначити і закріпити на законодавчому рівні його поняття як «сукупність дій уповноважених державних органів (Міністерства юстиції України, судів тощо) по спостереженню за нотаріальною діяльністю, що здійснюється державними нотаріальними конторами, державними нотаріальними архівами, приватними нотаріусами, “квазінотаріальними” органами з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про стан справ у відповідній діяльності, надання допомоги суб'єктам нотаріальної діяльності, усунення прогалин, помилок у їх діяльності, виявлення причин та умов, що сприяють порушенню ними вимог правових норм, а у разі систематичних порушень з їх боку притягнення винних осіб до юридичної відповідальності, забезпечення захисту прав, свобод та законних інтересів фізичних та юридичних осіб, щодо яких здійснюється нотаріальна діяльність» [2, с. 3, 8].

В. Колпаков вважає, що контроль у відповідній сфері доцільно визначити як сукупність цілеспрямованих дій з визначення фактичного стану справ щодо формування системи органів нотаріату, реалізації посадовими особами нотаріату свого статусу нормативно встановленим приписам. Логічним продовженням цього визначення є

виділення двох складових контролю у сфері нотаріату: а) контроль організації системи нотаріату; б) контроль за законністю вчинення суб'єктами нотаріальної діяльності нотаріальних дій [3, с. 61–64].

Законом України «Про нотаріат» 2 вересня 1993 року № 3425-XII визначено, що контроль за організацією нотаріальної діяльності уповноважених на це посадових осіб органів місцевого самоврядування, дотриманням ними порядку вчинення нотаріальних дій та виконанням правил нотаріального діловодства здійснюється Міністерством юстиції України [1]. Також відповідно до Закону до повноважень Нотаріальної палати України належать: представлення інтересів нотаріальних палат та нотаріусів у державних та інших установах; забезпечення захисту соціальних та професійних прав нотаріусів; участь у проведенні експертиз законопроектів з питань, пов'язаних з нотаріальною діяльністю; забезпечення підвищення кваліфікації нотаріусів та їхніх помічників; контроль за дотриманням нотаріусами правил професійної етики та інші повноваження [1].

Отже, контроль за нотаріальною діяльністю – це інструмент адміністративно-правового забезпечення нотаріальної діяльності, що використовується загальними та спеціальними суб'єктами публічної адміністрації для реалізації бінарного (адміністративного та внутрішньо нотаріального) контролюючого впливу на нотаріальні відносини задля дотримання норм нотаріального законодавства та приписів, належної організації нотаріальної діяльності, захисту прав учасників нотаріальної діяльності, та виявлення стану дотримання правил здійснення нотаріальної діяльності.

Список використаних джерел:

1. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 39. Ст. 383.
2. Карнарук Н. В. Державний контроль за нотаріальною діяльністю в Україні: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.07; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Ірпінь, 2007. 21 с.
3. Колпаков В. К. Поняття контрольного провадження у сфері нотаріату. Юридичний вісник. Повітряне і космічне право. 2013. № 1. С. 61-64.
5. Андрійко О. Ф. Організаційно-правові проблеми державного контролю у сфері виконавчої влади: дис. д.ю.н. за спец. 12.00.07. Київ, 1999. 378 с.
6. Гаращук В. М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія. Харків: Фоліо, 2002. 176 с.
7. Забарний Г. Г., Шкарупа В. К. Адміністративне право України : навчальний посібник. К., 2003. 212 с.

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ПОНЯТТЯ «СУДДІВСЬКА КАР'ЄРА» З ПОЗИЦІЙ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Ріхтер Владислав Володимирович,
здобувач наукового ступеня кандидата
юридичних наук Науково-дослідного
інституту публічного права

Поняття «кар'єра» в літературі визначається по-різному. З одного боку кар'єра – це суб'єктивно усвідомлені власні судження працівника про своє трудове майбутнє, очікувані шляхи самовираження й задоволення працею. З іншого боку – це планування та організація керівництвом підприємства планомірного горизонтального й вертикального просування працівника по системі посад або робочих місць. Тобто мова йде про розгляд кар'єри з позицій підприємства та з позицій працівника. Проте серед більшості визначень чітко визначити ті, які розглядають кар'єру тільки з позицій працівників, чи тільки з

позицій підприємства практично не можливо [1, с. 155–159].

У вітчизняній психології до недавнього часу поняття «кар'єра» практично не використовувалася. В основному використовувалися такі терміни, як «професійний життєвий шлях», «професійна діяльність», «професійне самовизначення». Останніми роками в нашій країні став зникати негативний відтінок поняття «кар'єра». Зараз людина, що «робить кар'єру», розглядається швидше як та, що має орієнтацію на реалізацію особистого і професійного потенціалу. Кар'єра – це один із показників індивідуального професійного життя людини. Слово

«кар'єра» (фр. *carrière*) означає успішне просування в області суспільної, службової, наукової і іншої діяльності, рід занять, професію. Які критерії кар'єри, що вдалася? А критеріями кар'єри, що вдалася, є задоволеність життєвою ситуацією (суб'єктивний критерій) і соціальний успіх (об'єктивний критерій). Тобто об'єктивна, зовнішня сторона кар'єри – це послідовність займаних індивідом професійних позицій, а суб'єктивна, внутрішня сторона – це те, як людина сприймає свою кар'єру, який її спосіб професійного життя і власної ролі в ній [4, с. 28–32].

З позиції А. Кібанова, кар'єра – це поступове просування особистості в будь-якій сфері діяльності, зміна навичок, здібностей, кваліфікаційних можливостей і розмірів винагород, пов'язаних з діяльністю; просування вперед по одного разу обраному шляху діяльності, досягнення слави, збагачення [3, с. 307].

Як психологічне наповнення терміна «кар'єра» А. Бодалев і Л. Рудкевич вказують на цілий ряд складових: характер цілей, які ставить людина, включаючись в один із видів діяльності, значимих для держави, громадянином якої вона є, і важливих для суспільства, членом якого вона є; систему мотивів, що спонукають людину виконувати діяльність, у більшій або меншій мірі корисну для держави й суспільства, а також доцільну за цими мотивами систему цінностей; ступінь актуалізації при здійсненні відповідної діяльності здібностей фахівця, що проявляються в конкретних вчинках і справах та свідчать про досягнутий рівень професіоналізму [2, с. 57]. Н. Проскурка підкреслює, що, як правило, виділяють два критерії успішної кар'єри – суб'єктивний і об'єктивний. Об'єктивно процес кар'єрного зростання можна оцінити за двома базовими параметрами: рух усередині організації і рух усередині професії. Частіше за все як основний параметр об'єктивного успіху розглядають просування по службовим сходам. Критерієм особистої суб'єктивної успішності може бути власна думка людини про те, чи досягла вона того успіху, якого прагнула. Важливим суб'єктивним моментом є залежність успіху від референтної групи, до якої людина себе відносить (вона як би служить критерієм успіху). У той же час суб'єктивна оцінка успіху пов'язана і із зовнішніми параметрами – тим, що для оточуючих є символами успіху (заробітна платня, престиж, покликання). Отже, професійна кар'єра впливає на формування життєвого шляху особистості її самореалізацію, є важливою та значимою для людини в її уявленні про себе та задоволеність життям в цілому [4, с. 28–32].

Сутністю успішної кар'єри державного службовця, на думку Л. Воронько, є позитивна динаміка професійного розвитку людини в контексті просування її по службі, що пов'язано з набуттям професіоналізму, досвіду і виявленням ділової активності в межах посади й передбачає реалізацію особистісного потенціалу, економічне зростання та досягнення відповідного статусу. До основних умов побудови успішної кар'єри державного службовця вчений відносить: розвиток і розширення організації, у якій працює державний службовець; чітку особистісно орієнтовану спрямованість державного службовця; наявність, формування та розвиток у нього необхідних якостей; визначення та дотримання ним правил, що формують певний стиль поведінки; здобуття державним службовцем професійної освіти в галузі державного управління; прихильність безпосереднього керівника до підлеглого [5].

Аналізуючи вищевикладене зазначимо, що, на наш погляд, суддівська кар'єра, з позиції адміністративного права, – це нормативно визначений процес становлення,

зростання та завершення професійної діяльності судді, що поділяється на внутрішньоорганізаційні етапи індивідуального розвитку судді в межах професійної спеціалізації та визначає правове становище судді у професійних та публічних правовідносинах.

Список використаних джерел:

1. Мішина С. В. Економічна сутність поняття "кар'єра". Вісник економіки транспорту і промисловості. 2014. Вип. 47. С. 155–159.
2. Бодалев А. А., Рудкевич Л. А. О содержательном наполнении понятия "карьер" и ее вариантах. Как становятся великими и выдающимися. Москва: Квант, 1997. С. 53–57.
3. Кибанов А. Я. Управление деловой карьерой персонала: учебник. Москва: ИНФРА-М, 1997. С. 298–307.
4. Проскурка Н. М. Професійна кар'єра як один із аспектів професійного розвитку особистості. Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Педагогіка. Психологія.: зб. наук. пр. №2 (2009). Київ: «НАУ-друк», 2009. С. 28–32.
5. Воронько Л. О. Успішна кар'єра державного службовця: сутність, умови та фактори побудови. Державне управління: теорія та практика. 2013. № 1.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ТА ОЗНАК АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ У СПРАВАХ СТОСОВНО ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ СУБ'ЄКТІВ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ ЩОДО ПРИТЯГНЕННЯ ОСІБ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Домусчі Людмила Василівна,
науковий співробітник Науково-
дослідного інституту публічного права

Однією з умов вступу України до Європейського Союзу є створення сучасної та неупередженої судової системи, яка буде направлена на захист прав, свобод та законних інтересів громадян та іноземців що проживають на території нашої держави. Це зумовило в 2014 році розпочати судову реформу для приведення її у такий стан, який задовольняв би європейські стандарти. Стосується це багатьох чинників, зокрема заборона впливу будь якої з гілок влади на судову, боротьба з корупцією та спрощення доступу громадян до судової системи.

Однак, часто буває так, що суб'єкти владних повноважень зловживають своїми правами по відношенню до пересічних громадян, тому вони змушені звернутися до суду, щоб захистити їх чи відновити.

Так, наприклад це стосується не досконалої проведеної реформи в поліції, оскільки не всі «стражі порядку» володіють процесуальними основами законодавства. І це тільки одна із найпоширеніших сфер в якій це часто трапляється, адже зловживання публічною владою є одним із поширених негативних факторів в Україні. Оскаржувати – це офіційно подавати скаргу у вищу інстанцію, протестуючи проти якого-небудь рішення, чийх-небудь дій і т. ін.

Тобто, оскарження рішень суб'єктів владних повноважень щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальності в Україні полягає у поданні скарги до керівника органів державної влади дії або бездіяльності яких громадянин бажає оскаржити, або через подання позову до суду.

Конституція України регламентує наступне, зокрема в статті 8 зазначено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Звернення до суду для захисту

конституційних прав і свобод людини і громадянина безпосередньо на підставі Конституції України гарантується.

Відповідно до ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб. Порядок звернення до суду регламентований процесуальним законодавством, зокрема Кодексом адміністративного судочинства України.

Відповідно до вище проаналізованої інформації, слід зробити висновки, що ознаками адміністративного процесу у справах стосовно оскарження рішень суб'єктів владних повноважень щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальності в Україні є: - законність таких дій; - повна обґрунтованість та зрозумілість подання позову; - вимоги від громадян прийняття справедливого прийняття рішення у справі; - безкомпромісне рішення судового органу.

Отже, адміністративний процес у справах стосовно оскарження рішень суб'єктів владних повноважень щодо притягнення осіб до адміністративної відповідальності в Україні це правовідносини, які складаються при вирішенні судом публічно-правового спору, щодо рішення, дії чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень покликані на відновлення та встановлення законних прав, свобод та законних інтересів громадян.

Список використаних джерел:

1. Словник української мови: в 11 томах. Том 5. 1974. Стор. 767.
2. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 Офіційний вісник України від 01.10.2010 № 72/1 Спеціальний випуск стор. 15, стаття 2598
3. Лученко Д. Про правову природу оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єктів владних повноважень.
4. Про виконавче провадження. Відомості Верховної Ради України від 22.07.2016 № 30 стор. 5, стаття 542
5. Кодекс адміністративного судочинства України. Відомості Верховної Ради України від 09.09.2005 № 35, / 35-36, 37 /, стор. 1358, стаття 446
6. Галуцько В., Правоторова О. Адміністративне право України. Повний курс. Підручник. Видання третє. Київ. Академія адміністративно-правових наук. 2020. 466 с.

ПРОБЛЕМНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Кудін Анелія Андріївна,
аспірант Національного університету
біоресурсів і природокористування

В сім'ї європейських народів, Україна є правова демократична держава яка права людини визнана найвищою соціальною цінністю. Реалізація цих положень Конституції України прямо впливає на розвиток правової системи нашої держави. Яка перебуває на зломі, хоча і реально демократичних, однак таких, що знаходяться в стані корумпованих і олігархічних впливів. Що не може задовольняти народ України.

Певна довіра громадян до сучасної верховної влади дає можливість провести її відповідні реформи з метою проведення правової системи України до стандартів і цінностей Європейської спільноти. На сучасному етапі розвитку наше суспільство стикається з багатьма викликами які вимагають свого як теоретичного так і правотворчого й правореалізаційного вирішення. Засадничою з яких є проблема новітнього формування

правової системи України. Адже вона прямо чи опосередковано впливає на усі інші чинники розвитку правої держави, забезпечення прав і свобод людини та громадянина.

В юридичній літературі сталою є точка зору, що в кожній країні діють свої правові звичаї, традиції, юрисдикційні органи, сформувалися особливості правового менталітету, правової культури, що й об'єднується загальним поняттям "правова система". У будь-якій державі правова система детермінована історичними та географічними факторами, є частиною соціальної системи держави. Правова система - це комплекс взаємопов'язаних і узгоджених юридичних засобів, призначених для регулювання суспільних відносин та юридичних явищ, що виникають внаслідок такого регулювання. Структуру правової системи становлять такі елементи: суб'єкти права - фізичні особи, організації та юридичні особи; правові норми та принципи; правові відносини, правова поведінка, юридична практика, режим функціонування правової системи; правосвідомість та правова культура; законність та правопорядок як результат взаємодії зазначених елементів.

Виходячи з такого засадничого підходу, думок на цю проблематику вчених та вітчизняного законодавства авторкою узагальнено наступні проблемні чинники формування правової системи України:

- 1) в Україні здійснюється постійне реформування вітчизняних органів публічної влади, припиняють своє існування одні публічні органи і по виконанню уточнених осучаснених функцій держави виникають нові;
- 2) в умовах інтеграції українського суспільства до цінностей і стандартів ЄС вагомий вплив на формування правової системи України належить міжнародно-правовими актам ЄС та Ради Європи, в першу чергу провідну роль у цій сфері здійснюють судові прецеденти (рішення) Європейського суду з прав людини який, що приймаються на основі Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод;
- 3) загальні вітчизняні принципи права проходить своє подальше утвердження, в першу чергу щодо переходу всієї правової системи України на дотримання букви і духу принципу верховенства права та наповнюється новим змістом і новітніми спеціальними принципами;
- 4) в умовах сьогодення змінюються підходи до розуміння правової поведінки, та застосування юридичної практики, стосовно парадигми правової поведінки публічних чиновників, зокрема завдяки застосуванням інституту е-декларування;
- 5) змінюється також і юридична практика, поштовхом для чого є європейські стандарти та нові виклики які виникають у суспільних відносинах;
- 6) доведено, що демократичний національний режим функціонування правової системи за ініціативою Президента України наповнюється справедливими чинниками шляхом прийняття антикорупційних заходів та законодавства щодо протидії алігархату;
- 7) проте, існують проблеми щодо повільного зрушення у правосвідомості значної кількості громадян щодо не підтримки ними не популярних, однак необхідних для достойного життя реформ, зокрема щодо запровадження ринкових механізмів в енергетичній та комунальній сферах.

Список використаних джерел:

1. Ведєрніков Ю., Папірна А. Теорія держави і права: навчальний посібник. Київ: Знання, 2008. 333 с.
2. Про державну службу. Закон України від 10 грудня 2015 р. № 889-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 4.ст. 43.
3. Про органи місцевого самоврядування. Закон України від 21 травня 1997 р. № 280. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. ст.170
4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р.

№ 1106. Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text;

5. План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами- членами, з іншої сторони. Верховна Рада України. 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-п#Text>;

6. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Верховна Рада України. 2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

7. Загальна теорія держави і права: підручник / за ред. М. Цвіка, О. Петришина. Харків: Право, 2009. 584 с.

8. Національна доповідь щодо реалізації засад антикорупційної політики у 2018 році. Схвалено Рішенням Національного агентства з питань запобігання корупції 29 березня 2019 р. № 885. URL: <https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2019/07/Natsdopovid-2018.pdf>

9. Фелікс Р. Політичний режим в Україні: Тенденції формування. Політичний менеджмент. 2011. № 5. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/08/rudych_politychnyi-1.pdf.

АДМІНІСТРАТИВНІ АКТИ ЯК ІНСТРУМЕНТИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ОХОРОНИ ЕКОНОМІКИ У ПРАВОВІЙ ДЕМОКРАТИЧНІЙ ДЕРЖАВІ З РИНКОВОЮ ЕКОНОМІКОЮ

Крупницький Олександр Станіславович,
здобувач Науково-дослідного
інституту публічного права

Суспільні відносини, які виникають у сфері адміністративно-правової охорони економіки в Україні, так би й залишилися благими намірами, якби суб'єкти публічного адміністрування не мали у своєму розпорядженні ефективних інструментів публічного адміністрування. Саме завдяки ним різноманітні суб'єкти публічного адміністрування безпосередньо здійснюють захист прав і законних інтересів суб'єктів господарювання та публічного інтересу держави й суспільства загалом.

Економіка є основою забезпечення переважної більшості прав та інтересів громадян. Одночасно суб'єкти права господарської діяльності є бажаним об'єктом, на який постійно намагаються посягати суб'єкти з різними юридичними властивостями. Усе це потребує конкретних заходів із боку суб'єктів публічної адміністрації, судової влади та громадянського суспільства, щоб попередити протиправне посягання на право господарської власності, створення хороших умов для здійснення бізнесу, відновлення прав та інтересів бізнесменів у разі порушення та забезпечення повноти й у визначенні строки сплати податків, дотримання митних екологічних, антикорупційних і трудових норм права.

Первинним та єдиним правотворчим інструментом публічного адміністрування в діяльності суб'єктів публічної адміністрації є видання ними підзаконних нормативно-правових актів у ході розпорядчої діяльності на основі законів та їх виконання. Це полягає в тому, що в законах України законодавець не спроможний детально визначити всі норми матеріального та процедурного права щодо забезпечення прав, свобод і законних інтересів приватних осіб, а також інтереси держави. Законодавець делегує ці повноваження певним суб'єктам публічної адміністрації як центрального, так і регіонального рівнів. Насамперед підзаконні нормативно- правові акти видаються Кабінетом Міністрів України у формі постанов та центральними органами виконавчої влади у формі нормативних наказів. Обсяг і вагомість підзаконної правотворчості місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування є значно меншими, проте і їх не варто недооцінювати у сфері

охорони економіки на регіональному рівні [1; 4; 5]. Наприклад, згідно з Рішенням Чернігівської міської ради 26-го скликання від 31 серпня 2011р. було затверджено «Правила торгівлі на ринках міста Чернігова», згідно з якими затверджено норми адміністративного права, які направлені на створення нових ринків, організації оптового та роздрібного продажу сільгосппродуктів, продовольчих і непродовольчих товарів, худоби, тварин, кормів тощо, надання послуг, додержання ветеринарних, санітарних, протипожежних вимог і правил безпеки праці на ринках, прав споживачів, інших вимог чинного законодавства [2].

Індивідуальні акти, які видаються суб'єктами публічної адміністрації, є найбільш масовим і провідним інструментом публічного адміністрування, що безпосередньо забезпечує права та інтереси суб'єктів господарювання та публічний інтерес держави. Видання адміністративних актів індивідуального характеру призводить до зміни, виникнення або припинення конкретних адміністративно-правових відносин у сфері економіки. Вони тому й називаються індивідуальними, адже спрямовані на конкретних суб'єктів адміністративно-правових відносин, а їх дія припиняється відразу після виконання такого ідеального акта. При цьому з погляду впливу на суб'єктів господарювання вони можуть для них носити як сприяльний характер, так і негативний карний характер [1; 4; 5]. Наприклад, Рішенням адміністративної колегії Хмельницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України № 13-р/к від 26.06.2019 у справі

№03-06/06-18 «Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу» було визнано дії фізичної особи-підприємця, що полягали в узгодженні своєї конкурентної поведінки під час підготовки та проведення аукціону з реалізації необробленої деревини з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді вчинення антиконкурентних узгоджених дій шляхом спотворення результатів аукціонів. За вчинення зазначеного правопорушення на фізичну особу-підприємця було накладено штрафні санкції в розмірі 25797 грн [3].

Отже, адміністративні акти як інструменти публічного адміністрування охорони економіки в правовій демократичній державі з ринковою економікою – це, по-перше, зовнішнє вираження адміністративних дій суб'єктів публічної адміністрації в межах своєї компетентності щодо видання на основі законів та з їх виконання підзаконних нормативно-правових актів, які є обов'язковими до виконання неперсоніфікованими суб'єктами, – видання підзаконних нормативно-правових актів; по-друге, видання загальними та спеціальними суб'єктами публічної адміністрації індивідуальних адміністративних актів, які спрямовані на врегулювання конкретних суспільних відносин у сфері охорони економіки на основі реалізації норм адміністративного права.

Список використаних джерел:

1. Калімбет А. Нормативні та індивідуальні акти як інструменти діяльності публічної адміністрації у сфері телебачення та радіомовлення. Національний університет «Одеська юридична академія». 2020. <http://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/229420>
2. Правила торгівлі на ринках міста Чернігова. Затверджені Рішенням Чернігівської міської ради від 31 серпня 2011р. Чернігівська міська рада. 2011. <https://chernigiv-rada.gov.ua/rishennya-sesii/sid-16/id-3212/>.
3. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / за ред. В. Галунька, О. Правоторової. Видання третє. Київ: Академія адміністративно-правових наук, 2020. 466 с.
4. Адміністративне право для громадян України: науково-популярне видання / за ред. В. Галунька. Київ: НДПП. 2019. 114 с.

ПРИНЦИПИ НАЛЕЖНОГО ВРЯДУВАННЯ В СИСТЕМІ ЗАСАД АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОСУДДЯ В УКРАЇНІ

Бойко В'ячеслав Петрович,

кандидат юридичних наук, докторант

Науково-дослідного інституту

публічного права

Наука адміністративного права успішно застосовується для публічного забезпечення судової гілки влади. Поступово провідні інститути адміністративного права залучається до врегулювання публічного адміністрування правосуддя. Одним із таких інститутів засадничого характеру є принципи належного врядування, які себе добре показали в публічному адмініструванні органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Належне врядування є вершиною еволюції публічного адміністрування, яке увібрало в себе все найкраще та найрезультативніше від попередніх теоретичних і практичних надбань.

Вони для належного врядування рекомендують суб'єктам публічної адміністрації дотримуватися таких трьох постулатів: посадові особи суб'єктів владних повноважень мають пам'ятати, що громадяни є центром усіх демократичних інститутів і процесів; суб'єкти публічної адміністрації мають покращувати якість і ефективність публічного адміністрування.

Взявши за основу загальні принципи належного врядування розкриті вітчизняними вченими у галузі адміністративного права, розробимо власну теорію засад належного врядування для потреб спеціальної публічної адміністрації, яка забезпечує правосуддя в Україні. Принцип участі громадськості в ухваленні рішень публічного адміністрування належного забезпечення правосуддя, наприклад, означає, що держава та суспільство знайшло консенсус певної моделі культури публічного адміністрування судової гілки влади. У відповідності до якого органи виконавчої влади виключенні з цього процесу. Тим самим, принцип участі громадськості в ухваленні рішень належного забезпечення правосуддя є провідною засадою публічного адміністрування судової гілки влади, та означає що суб'єкти громадянського суспільства мають юридичну можливість та приймають активну участь у відборі доброчесних претендентів на формування суддівського корпусу та органів суддівського врядування, здійснення захист доброчесних суддів або громадський тиск на суддів, які приймають спірні з погляду справедливості рішення. Загалом реалізуючи цей принцип громадяни приймають участь

у формуванні напрямків та інструментарію судової реформи.

Принцип прозорості при забезпеченні правосуддя означає, що суб'єкти публічної адміністрації судової гілки влади зобов'язані здійснювати фінансово матеріальне витрачання матеріальних ресурсів. Органи суддівського врядування проводити конкурси на заміщення вакантних посад суддів відкрито відповідності до визначеної законодавством процедури. Принципи доброчесності й етичної поведінки посадових осіб спеціальних суб'єктів публічної адміністрації судової гілки влади їх компетентності й спроможності, поваги до прав людини та культурної різноманітності, поваги до приватності, сталості та довгострокової орієнтованості, інноваційності та відкритості до змін є аналогічними за своєю сутністю тим вимогам які пред'являються до посадових осіб органів виконавчої влади.

Певні особливості притаманні принципу ефективності при забезпеченні правосуддя. Зосереджено на ньому більш вагому увагу. На думку, Ю. Чуприни оцінку ефективності функціонування судової влади можна здійснювати за наступними критеріями: 1) якість

виконання обов'язків і завдань, що визначається на підставі таких показників як: а) кількість справ, які розглядалися суддею; б) кількість повернених справ, тобто якість судового розгляду; в) оперативність розгляду справ; 2) професійну компетентність, яка тісно пов'язана з попереднім показником, засновується на професійних знаннях, і може виходити також із якості судового розгляду; 3) етика поведінки, яку можна встановити шляхом встановлення кількості звільнень суддів і причин цих звільнень порівняно з попереднім періодом, та кількості випадків притягнення їх до дисциплінарної відповідальності.

Крім того, про якість здійснення правосуддя може свідчити і оцінка корумпованості судової влади, для оцінки результатів реформи, а отже й ефективності функціонування судової влади, виділив певні індикатори. Такими індикаторами можуть бути: статистика повернень судами заяв і скарг у зв'язку з пропущенням строків; швидкість розгляду справ; динаміка кількості судових рішень про обмеження права на мирні зібрання; кількість звільнень суддів і причини цих звільнень порівняно з попереднім періодом тощо.

На наш погляд, для зовнішнього споживання – громадськості, не можна розділяти принцип ефективності правосуддя та забезпечення правосуддя. А головним критерієм їх оцінки є рівень довіри громадян цілому до судової гілки влади. Зрозуміла що всередині судової системи необхідна певна система показників ефективності забезпечення судів та суддів усім необхідним для здійснення судочинства.

Принцип підзвітності в забезпечення правосуддя носить як зовнішні так і внутрішнє спрямування. Сутність зовнішнього стримування автором розкриті у принципі участі громадськості в ухваленні рішень належного забезпечення правосуддя. Що стосується внутрішні підзвітності то, наприклад, Державна судова адміністрація України, як головний спеціальний суб'єкт публічного судової гілки влади перед Вищою радою правосуддя, інформує про діяльність ДСА України з'їзд суддів України, зокрема щодо організаційного, фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності органів судової влади, та Раду суддів України щодо питань організації діяльності судів.

Список використаних джерел:

1. Куйбіда Р. Реформування правосуддя в Україні: стан і перспективи: монографія. Київ. Атіка. 2004. 288 с.
2. Пухтецька А. Запровадження принципів та стандартів належного врядування у діяльності публічної адміністрації. 2010. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska_Zaprovadzhennia_pryntsypiv.pdf?sequence=1&isAll owed=y
3. Чуприна Ю. Концептуальні засади оцінки ефективності функціонування судової влади. 2019. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-2/doc/2/19.pdf>
4. Біла книга. Європейське врядування. Комісія європейських співтовариства. Брюссель, 2001. URL: <https://brdo.com>.
5. Ткаля О. Розуміння належного врядування за сучасних умов. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2020. URL: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2020/2_2020/part_2/26.pdf

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В УКРАЇНІ

Балан Богдана Миколаївна,
аспірантка Київського університету
інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська
юридична академія»

Світова глобалізована спільнота однозначно погодилась, що мовою міжнародного спілкування є англійська. Разом з тим, століття бездержавності призвели до зменшення вжитку української мови, як у побуті так й у публічному та бізнесовому секторі. Що потребувало на протязі всього періоду незалежності публічного адміністрування розвитку, підтримки та захисту державної мови. Іншими словами, українська мова потребує подальшого захисту та розвитку. Це питання національної безпеки України. Одночасно, також питанням національної безпеки є міжнародна підтримка України у війні за Незалежність від російсько-терористичний військ та подальший розвиток знищеною війною економіки. Що не можливо здійснити без знань з англійської, як мови міжнаціонального спілкування. У цій царині важливого значення набуває правове регулювання добросовісного використання комп'ютерних технологій при вивченні англійської мови.

Адже останнім часом комп'ютерні інновації стрімко увійшли в життя сучасної людини. Вони змінили не тільки стиль, але й формують особистості нового покоління інформаційного суспільства. Комп'ютерні технології дозволяють забезпечити високу наочність навчального матеріалу, реалізовувати як колективну, так і індивідуальну роботу здобувачів. Завдяки комп'ютерним технологіям накопичується позитивні методичні матеріали, підвищується рівень інформаційної культури та освіченості студентів та інших здобувачів освіти. Що дає можливість охоплювати більший обсяг матеріалу. Оцінювати та аналізувати його завдяки Інтернету. Використовувати унікальні джерела інформації, що дає змогу легко входити в інформаційно-освітній простір. Зберігаючи диференційний підхід як при засвоєнні матеріалу, так і при розв'язуванні проблемних навчальних завдань. Це дуже сильно підвищує можливості щодо самоосвіти, самоорганізації, саморозвитку, самоперевірки, та творчості здобувачів [1].

Проте, крім переваг таке навчання має і ряд недоліків. Ключовим з яких є забезпечення легального використання анімацій, відеофільмів, слайдів, текстової, графічної інформації та комп'ютерних програм. Останні, можна розглядати як інтелектуальну цінність, яка підлягає правовій охороні сама по собі, або як засіб забезпечення перших.

Згідно із Законом України 23 грудня 1993 р. № 3792-ХІІ «Про авторське право і суміжні права» до одного із об'єктів авторського права відносяться «комп'ютерні програми», як різновид авторського права на твори у галузі науки, літератури та мистецтва. Логічним виходячи з такого підходу є те, що комп'ютерні програми охороняються як літературні твори. Така охорона поширюється на комп'ютерні програми незалежно від способу чи форми їх вираження [2].

Авторське право на твір виникає з моменту створення твору, тобто з моменту вираження твору в об'єктивній формі. При цьому для виникнення і здійснення авторського права не вимагається реєстрація твору чи будь-яке інше спеціальне його оформлення, а також виконання будь-яких інших формальностей [3]. До популярних комп'ютерних програм, які використовуються для вивчення англійської мови в Україні слід віднести: The Sims «Симулятор життя», The Walking Dead «Пригодницька гра», Grand Theft Auto «Екшн», Life is Strange «Інтерактивне кіно», The Elder Scrolls Online «Ролева онлайн-гра» [4].

При цьому, серед засобів захисту прав на комп'ютерні програми найбільш ефективними, на наш погляд, є цивільно-правові способи захисту авторського права і суміжних прав. Зокрема ті, що можуть застосовуватися судом. Адже суд має право постановити рішення чи ухвалу про конфісковані контрафактні примірники творів (у тому числі комп'ютерних програм) за заявою особи, яка є суб'єктом авторського права та (або) суміжних прав та права яких порушено. Конфісковані цінності мають в першу при можливості передаватися власнику. Якщо ця особа не вимагає такої передачі, то підроблені примірники підлягають знищенню, а матеріали та обладнання, використані для відтворення підроблених примірників, підлягають відчуженню з передачею надходжень до державного бюджету України [2].

Загалом, слід погодитися з Ю. Канарик, який вважає, що на практиці питання правової охорони комп'ютерного програмного контенту в Україні залишається не ефективним та дискусійним. Хоча комп'ютерні програми, як і інші об'єкти авторського права, є вагомим внеском у розвиток науки та людської діяльності. Для їх ефективнішого функціонування необхідно вжити відповідних заходів, зокрема, покращити охорону цих об'єктів та внести зміни до чинного законодавства України з урахуванням міжнародного досвіду. Система охорони комп'ютерних програм як об'єкта права інтелектуальної власності є недосконалою і поширюється лише на її зовнішню форму вираження. Саме тому, на думку вченого, доцільно використовувати різні варіації захисту комп'ютерних програм: традиційний захист комп'ютерної програми як об'єкта авторського права та захист комп'ютерної програми нормами патентного права. В останньому випадку тільки якщо програма є складовою частиною корисної моделі чи винаходу і виконує певну функцію в межах цього технічного рішення. Ще одним способом захисту на думку Ю. Канарик є захист назви комп'ютерної програми як торгової марки [5].

Отже, до аспектів удосконалення правового забезпечення комп'ютерних технологій при вивченні англійської мови в Україні слід віднести заходи цивільно-правового та адміністративно-правового реагування, а саме: прищеплення високої правової, комп'ютерної та саме головне інтелектуальної освітньої культури викладачів англійської мови, які не тільки зобов'язані перевіряти легальність комп'ютерних програм, які вони бажають (їм рекомендують) до використання, але й не рекомендувати не перевірений програмний продукт слухачам; на освітні заклади, які допустили, чи свідомо дозволили використання піратських програм, не приймали заходів дисциплінарного реагування щодо своїх викладачів, які здійснюють навчання з використанням сумнісного комп'ютерного забезпечення мають накладатися адміністративні штрафні санкції; роз'яснення слухачам про не допущення крадіжки комп'ютерних освітніх програм, які забезпечують засвоєння англійської мови.

Список використаних джерел:

1. Дешко С., Гуня Л. Комп'ютерні технології на заняттях з англійської мови. 2013. <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2689>
2. Про авторське право і суміжні права. Закон України 23 грудня 1993 р. № 3792-XII. Верховна Рада України. 2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
3. Правовий захист комп'ютерних програм та баз даних. 2019. URL: https://allref.com.ua/uk/skachaty/Pravovaya_zashita_komp-yuternyh_programm_i_baz_dannyh
4. ТОП-5 Ігор для вивчення англійської. Cambride Club. FACEBOOK. 2019. URL: <https://m.facebook.com/cambridgeclub.kiev/photos/a.2145467425775824/2981320355523856/>
5. Канарик Ю. Актуальні питання охорони комп'ютерних програм в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2020. №7. URL: http://lsej.org.ua/7_2020/24.pdf

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ В ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Рудик Вадим Ярославович,
аспірант юридичного факультету
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

В системі гуманітарних цінностей освіта займає своє провідне та невід’ємне місце. Адже саме завдяки ній сучасне людство досягло видатних досягнень у всіх сферах суспільного життя. Отже освіта є як публічною цінністю що стосується всього суспільства так й приватною, яка зачіпає інтереси практично кожного індивіда.

Вищим рівнем освіти в Україні є вища освіта. Адміністративно-правове забезпечення вищої освіти – це система фундаментальних засад, інструментів публічного адміністрування та врегульованих нормами адміністративного права процедур, на підставі та в межах яких здійснюється діяльність суб’єктів публічної адміністрації у сфері підготовки здобувачів вищої освіти у відповідності до європейських стандартів та з урахуванням сучасних потреб ринку споживачів юридичних послуг, а також створення належних умов для роботи і творчого розвитку науково-педагогічних працівників [1].

Головним суб’єктом публічної адміністрації у сфері вищої освіти є заклад вищої освіти. Згідно з спеціальним Законом України 1 липня 2014 р. № 1556-VI «Про вищу освіту», заклад вищої освіти це окремий вид закладу, який є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності за певними рівнями вищої освіти, провадить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організація навчального процесу та здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їх професій, інтересів і здібностей [2].

Заклад вищої освіти в своїй науково-педагогічній та організаційній діяльності використовує певну кількість необхідних їй матеріальних благ, як матеріальну та й інтелектуальну власність.

Що стосується інтелектуальною власності то Закон № 1556-VII розкриває засади правового статусу права інтелектуальної власності та їх захисту в системі вищої освіти. Зокрема стосовно того, що забезпечується набуття та захист інтелектуальних прав закладу вищої освіти та учасників освітнього процесу щодо результатів наукової, науково-технічної та інших видів діяльності. Закладу вищої освіти мають право розпоряджатися майновими правами інтелектуальної власності. Об’єкти права інтелектуальної власності підлягають оцінці, за результатом оцінки їх вартість має відображатися в бухгалтерському обліку. Заклади вищої освіти України зобов’язані здійснювати заходи щодо запобігання академічному плагіату. У договорі про створення об’єкта права інтелектуальної власності повинні бути визначені способи, умови та порядок здійснення відповідних прав інтелектуальної власності [2]. Під адміністративно-правовим статусом вищого навчального закладу, варто розуміти його правове становище у взаєминах з адміністративними органами, що зумовлене цілями і завданнями, функціями, особливостями компетенції та юридичною відповідальністю, які врегульовані адміністративно-правовими нормами [3].

Підкреслимо компетенцію закладів вищої освіти щодо використання інтелектуальної власності. Зокрема вищий навчальний заклад має право на об’єкти права інтелектуальної власності, участь у формуванні інноваційних структур вищих навчальних закладів через опосередкування інтелектуальними капіталами [4].

Наприклад, інноваційна екосистема Sikorsky Challenge Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» створює вагомий інтелектуальний продукт з метою відбору, залучення та навчання

творчих людей для створення власного бізнесу та стартапів. Основними завданнями інноваційної екосистеми

«Sikorsky Challenge» є: залучення та відбір творчих людей, які бажають займатися інноваційним підприємництвом, осіб з числа винахідників, науковців, аспірантів та студентів; культивування бізнес-ідей, надання допомоги учасникам у розробці проектів та у створенні прототипів бізнес- продуктів; пошук інвесторів (бізнес-ангелів) для інвестування в перспективні проекти. Здійснювати відбір найкращих стартап-проектів за участю тренерів, експертів фонду, інвесторів, бізнес-ангелів [5].

Отже, право інтелектуальної власності в діяльності закладів вищої освіти України є провідним матеріальним інтелектуальним благом щодо забезпечення науково-педагогічної та організаційної діяльності. Вона поділяється на безпосереднє права власності закладу вищої освіти, що створене в його «стінах» та відповідно зареєстроване, або надбане (закуплене, передано безповоротно) у встановленому законом порядку. Право власності, яка належить науково- педагогічним працівникам та право власності третіх осіб, які використовуються в навчально- педагогічному процесі без зміни права власності.

Список використаних джерел:

1. Яра О. Сутність адміністративно-правового забезпечення вищої юридичної освіти в Україні. юридична НАУКА. № 4(106). 2020. Том 2. С. 185-190
2. Про вищу освіту. Закон України 1 липня 2014 р. № 1556-VII. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37-38, ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Фролов Ю. Сутність і структура адміністративно-правового статусу вищих навчальних закладів. Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право». 2014. № 7. URL: http://pap-journal.in.ua/wp-content/uploads/2020/09/7_2014.pdf#page=142
4. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію» / Кол. авт.; кер. авт. кол. Т. Мінка. Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
5. Інноваційна екосистема Sikorsky Challenge. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». URL: <https://kpi.ua/econo>

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИНЦИПІВ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВ ДИТИНИ В УКРАЇНІ

Черняк Оксана Олегівна,
викладач Київського інституту
інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська
юридична академія»

В основі Конвенції ООН про права дитини закладені норми-принципи захисту прав і свобод дитини, зокрема: принцип недискримінації, нерозлучення з батьками, забезпечення найкращих інтересів дитини, обов'язків держави, батьків, сім'ї та громади, права на життя, виживання та розвиток, громадянства, збереження ідентичності, свободи самовираження та інформації, батьківської відповідальності, захисту від насильства та недбалого поводження, усиновлення, спеціального захисту дітей-біженців та національних меншин, захисту від експлуатації, відновлення гідності, заборони військової служби до 15 років та інших. Вони визначають загальні вимоги до прав дитини: визначення поняття «дитина», недискримінація, найкращі інтереси дитини, право на життя, виживання і розвиток, повага до поглядів дитини. Керівні принципи щодо альтернативного догляду за

дітьми вимагають, щоб рішення приймалися відповідно до потреб та інтересів дитини.

Принципи сімейного права мають дві форми застосування: закріплення в правових нормах та безпосереднє застосування у судовій практиці, що дозволяє регулювати сімейні відносини. Принципи правового захисту дитини тісно пов'язані з принципами ювенального права, формуючись відповідно до правової культури держави. Правова культура включає позитивні правові явища, рівень правосвідомості, досконалість законодавства, законність і правопорядок. Формування правового регулювання прав дітей значною мірою впливає на базисні правові почуття щодо дітей, які стимулюють правосвідомість громадян, посадових осіб, державних органів та ЗМІ. Втілення принципів правового регулювання прав дітей потребує врахування багатьох інтересів та дотримання балансу між матеріальними та нематеріальними правами дітей.

Міжнародні стандарти захисту прав дітей впливають на формування національної політики, і держава повинна звітувати про приведення законодавства у відповідність до Конвенції ООН про права дитини. Процесуальні права дитини включають загальні та спеціальні права, що залежать від вікового та предметного критерію. Принцип найкращого забезпечення інтересів дитини є ключовим в адміністративно-правовому забезпеченні статусу дітей, розлучених з сім'єю, та вимагає врахування інтересів дитини у всіх рішеннях та діях. Врахування найкращих інтересів дитини є актуальним принципом соціальної роботи, забезпечуючи оптимальні умови для розвитку дитини. Втілення цього принципу невід'ємне від принципу верховенства права.

Отже, принципи правового регулювання забезпечення прав та законних інтересів дітей в Україні є основоположними засадами, які впливають на формування та здійснення такого регулювання. Ці принципи тісно пов'язані з правовою культурою та почуттями українського народу щодо дітей. Вони не повинні суперечити принципам, що лежать в основі правового регулювання прав людини. Принципам правового регулювання забезпечення прав дітей в Україні притаманні динамічність, комплексність та індивідуальний підхід. Вони значною мірою підпадають під вплив принципів, що закладені в основу правового регулювання прав дітей у європейському правовому просторі. Ці принципи слід розглядати як бажані орієнтири для всіх суб'єктів, які беруть участь у їх створенні чи реалізації, включаючи державу, компетентні місцеві органи та організації громадянського суспільства.

Список використаних джерел:

1. Зима Н. Ф. Принципи правового захисту прав та свобод дитини. Юридичний бюлетень. Випуск 11. ч. 1. 2019. С. 35-42.
2. Стешенко В.М. Правовий захист прав дітей та підлітків і безпечний інформаційний простір : навч. посіб. / В. М. Стешенко. Харків : Право, 2019. 392 С. С. 49.
3. Керівні принципи щодо альтернативного догляду за дітьми, прийняті Резолюцією A/RES/64/142 Генеральної Асамблеї ООН 24 лютого 2010 р. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/8776/file>
4. Петрович Ж. В. Найкращі інтереси дитини: сутність і шляхи забезпечення. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. 2014. № 3, С. 70-74. URL: https://lib.iitta.gov.ua/8992/1/Nzspp_2014_3_13.pdf
5. Менджул М. В. Застосування принципів сімейного права. Підприємництво, господарство і право. 11/2019. С. 49-53.
6. Опольська Н.М. Принципи правового захисту дитини. Держава і право. Вип. 51, 2011. С. 40-45. URL: <http://surl.li/tsttc>
7. Крестовська Н.М. Ювенальна правова культура. Наукові праці НУ ОЮА, 2010 р. т. 9 С. 129-135.
8. Крестовська Н. М. Людська гідність дитини: моральні та правові аспекти. Н. Крестовська. Evropský politický a právní diskurz. 2018. Sv. 5, Vyd. 5. С. 35-41.

9. Клім С. І. Міжнародно-правові стандарти здійснення процесуальних прав дитини. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. 2014, №8. С. 279-281.

9. Мамульчик А. М. Принцип найкращого забезпечення прав дитини як основний принцип адміністративно-правового забезпечення статусу дитини, розлученої з сім'єю. Юридична наука

№2(104)/2020. С. 248-257.

10. Петрович Ж. В. Найкращі інтереси дитини: сутність і шляхи забезпечення. Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. 2014. № 3. С. 70-74.

ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УКРАЇНІ

Одуха Михайло Васильович,

аспірант Науково-дослідного інституту
публічного права

У сфері публічних закупівель у різних країнах дійсно застосовуються такі принципи, як прозорість, доброчесність і безпристрасність. Ці принципи спрямовані на забезпечення чесного й ефективного використання публічних коштів, стимулювання інновацій та науково-технічного прогресу, а також на підвищення довіри між державою і суспільством та зниження корупційних ризиків. Так, принцип прозорості передбачає доступність інформації про закупівельні процедури для всіх зацікавлених сторін. Це означає, що інформація про тендерні умови, умови участі, критерії оцінювання пропозицій і рішення має бути відкритою й доступною для публічного перегляду. Принцип доброчесності передбачає, що всі учасники закупівельних процедур мають діяти чесно і дотримуватися етичних норм у своїй діяльності. Це включає в себе запобігання конфлікту інтересів, відкритість доходів і майнового стану учасників, а також відсутність корупційних схем і підкупів. Принцип безпристрасності гарантує, що всі учасники закупівельних процедур мають однакові умови для участі, і їх пропозиції оцінюються об'єктивно згідно з чітко визначеними критеріями. Реалізація цих принципів сприятиме підвищенню ефективності закупівельних процедур, заощадженню бюджетних коштів і зниженню ризиків корупції [1].

Згідно із Законом України «Про публічні закупівлі» визначено принципи, за якими мають здійснюватися публічні закупівлі. Ці принципи включають добросовісну конкуренцію серед учасників, що сприяє рівному доступу до участі в процедурах закупівель та запобігання конфліктам інтересів. Також важливі максимальна економія, ефективність і пропорційність, які забезпечують оптимальне використання бюджетних коштів на придбання якісних товарів і послуг за раціональною ціною. Додатково встановлено принцип відкритості та прозорості на всіх етапах закупівель, що передбачає публічне оприлюднення інформації про процедури для забезпечення громадського контролю. Недискримінація учасників є обов'язковою, що означає заборону будь-яких форм дискримінації на основі національності, місця резиденції чи інших характеристик. Для забезпечення об'єктивного визначення переможця процедури закупівлі важливо проводити процедури відповідно до законодавства, уникати впливу і упереджень. Також встановлено механізми запобігання корупційним діям і зловживанням, які спрямовані на мінімізацію ризиків недобросовісної практики. Недотримання зазначених принципів може призвести до серйозних наслідків для замовників, включаючи правову відповідальність та санкції за порушення законодавства [2].

На думку Т. Карабін, принципи публічних закупівель в Україні є основою для правильного розуміння норм і використання судами при ухваленні рішень. Для

забезпечення прозорості та відкритості важливим є законодавче визначення аномально низьких цін тендерних пропозицій. Вартість життєвого циклу товарів, робіт чи послуг є додатковим критерієм оцінювання, що сприяє виробництву конкурентного середовища. Важливою є ідея забезпечення об'єктивності та неупередженості при визначенні переможця закупівлі, що забезпечується ретельним розглядом пропозицій учасників згідно з вимогами законодавства. Закупівельні процедури підпадають під загальний принцип пропорційності, який вимагає, щоб обмеження прав були істотними та обґрунтованими. Крім того принципи відкритості та недискримінації гарантують рівні умови для всіх учасників процедур, включаючи безоплатний доступ до інформації через систему «Prozorro» [3].

Принципи публічних закупівель становлять основу для забезпечення чесності, прозорості та ефективності у цій сфері. Один із цих принципів – добросовісна конкуренція серед учасників – відображає не лише принципи добропорядності, розумності та справедливості, але й забезпечує рівні умови для всіх учасників. Антимонопольний комітет України відіграє ключову роль у захисті конкуренції в цій галузі, маючи спеціальний статус і повноваження розглядати порушення законодавства. Ще один важливий принцип – відкритість і прозорість на всіх етапах закупівель – забезпечується оприлюдненням інформації на вебпорталі Уповноваженого органу. Це робить процедури доступними для громадського контролю й забезпечує безоплатний доступ до важливих документів для всіх зацікавлених сторін. Принцип недискримінації учасників, закріплений у законодавстві, гарантує, що всі учасники незалежно від їхньої національності або організаційно-правової форми мають однаковий доступ до процедур закупівель та рівні умови для участі. Об'єктивне визначення переможця та запобігання корупційним діям і зловживанням є також невід'ємною частиною правового регулювання публічних закупівель, що спрямоване на забезпечення прозорості, підзвітності й довіри до процесу закупівель [4].

Звертаючись до зарубіжного досвіду слід зазначити, що принципи публічних закупівель у світовій практиці базуються на декількох ключових аспектах. Насамперед вони спрямовані на забезпечення ефективного використання бюджетних коштів та формування конкурентного ринку. Важливим є також забезпечення справедливості й неупередженості при укладанні контрактів. Прозорість процесу закупівель, включаючи публічні торги та доступність інформації, визначається як ключовий аспект. Ефективність системи закупівель забезпечується мінімізацією бюрократичних процедур та оптимальним використанням ресурсів. Недискримінаційний підхід передбачає рівні умови для всіх учасників незалежно від їхнього статусу чи місця резиденції [5].

Отже, принципи публічного адміністрування у сфері публічних закупівель – це ключові засади, що забезпечують ефективне, прозоре та чесне використання бюджетних коштів. Принципи прозорості, доброчесності, безпристрасності та недискримінації спрямовані на зниження корупційних ризиків, стимулювання конкуренції та забезпечення довіри між державою і суспільством. Вони забезпечують рівні умови для всіх учасників закупівельних процедур, відкритість інформації, а також об'єктивність та справедливість у визначенні переможців. Реалізація цих принципів сприяє підвищенню ефективності закупівель та раціональному використанню публічних ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Здирко Н. Г. Принципи здійснення публічних закупівель в Україні. Наукові записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. С. 231-237.
2. Про публічні закупівлі. Закон України від 25 грудня 2015 р. № 922-VIII. Відомості Верховної Ради. 2016. № 9. Ст. 89
3. Карабін Т. О. Принципи здійснення публічних закупівель. закарпатські правові

читання. 2020. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%D0%B8.pdf>

4. Принципи здійснення публічних закупівель. Хмельницький окружний адміністративний суд. 2020. URL: <https://adm.km.court.gov.ua/sud2270/pres-centr/nov/872810/>

5. Принципи публічних закупівель. Bilans. 2020. URL: <http://bilans.com.ua/stati/gosudarstvennye-zakupki-v-ukraine/108-publichni-zakupivli-bazovi-printsipi>

КЛАСИФІКАЦІЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Березневич Олексій Васильович,
здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права

Українська доктрина адміністративного права базується на людиноцентристській теорії, згідно якої публічна адміністрація має служити українському народу [1]. В цьому контексті стаття 2 Закону України «Про Національну поліцію» визначила, що завданнями поліції є надання поліцейських послуг у сферах: забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [2].

Такий великий об'єм завдань Національної поліції, яка здійснюється через надання поліцейських послуг без поділу їх на певні види, важко якісно проаналізувати. Відповідно, поліцейські послуги за критерієм використання інструментів публічного адміністрування слід поділити на: Адміністративно-сервісні, які надаються за заявою приватних осіб і результатом їх надання є ухвалення сприятливого для приватної особи адміністративного акта. Наприклад, коли перевізник отримує погодження на перевезення небезпечного вантажу з визначенням маршруту і режиму у відповідному органі Національної поліції, яке затверджується адміністративним актом [3].

Адміністративно-владні, коли поліцейський орган, підрозділ поліції відповідно до прямо прописаної законодавчої компетенції зобов'язаний втрутитися й захистити порушені права, свободи й законні інтереси приватних осіб або публічний інтерес держави й суспільства через видання несприятливого для інших приватних осіб адміністративного акта. Адміністративно-примусові, коли поліцейський за нормами Закону України «Про Національну поліцію» має право застосувати поліцейські заходи як крайню форму фактичної дії [4].

Адміністративно-контрольні, коли органи (підрозділи) Національної поліції мають компетенцію здійснювати контрольні (наглядові) заходи. Наприклад, офіцери громад Національної поліції при здійсненні нагляду та запобігання домашньому насильству ведуть профілактичну роботу з особами, схильними до вчинення домашнього насильства, та тими, хто має судимість за такі дії, але не має позбавлення волі. Контроль за дозволами на зброю, готують матеріали для анулювання дозволів у випадках, коли їх власники вчинили домашнє насильство.

Інформаційні поліцейські адміністративні послуги, які спрямовані на надання інформації громадянам про стан правопорядку, заходів забезпечення захисту від небезпеки в результаті ракетних, бомбових, артилерійських обстрілів російськими терористами та роз'яснення заходів надання першої медичної допомоги, виживання під завалами житлових будинків законодавства тощо [6]. Охоронні поліцейські адміністративні послуги, які забезпечують безпеку фізичних і юридичних осіб, їхнього

майна.

Отже, поліцейські послуги, які надаються Національною поліцією України з виконання її завдань, за критерієм використання інструментів публічного адміністрування слід поділити на адміністративно-сервісні та адміністративно-владні, адміністративно-примусові та адміністративно-контрольні, інформаційні та охоронні поліцейські послуги.

Список використаних джерел:

1. Авер'янов В. Нова доктрина українського адміністративного права: концептуальні позиції. Право України. 2006. № 5. С.11-17.
2. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 40-41. Ст. 379.
3. Про перевезення небезпечних вантажів. Закон України від 6 квітня 2000 р. № 1644-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 28. ст. 222.
4. Про затвердження Інструкції з оформлення поліцейськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі. Затверджено Наказом МВС України від 07 листопада 2015 р. № 1395. Офіційний вісник України офіційне видання від 13.11.2015. № 88. стор. 176, стаття 2964, код акта 79337/2015.
5. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад. Затверджена Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 року № 650. Офіційний вісник України від 8 вересня 2017 року. № 70. стор. 471. стаття 2136. код акта 87093/2017.

ДЕЯКІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ДІЯЛЬНОСТІ ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ В УКРАЇНІ

Ільчишин Віталій Васильович,
здобувач наукового ступеня кандидата
юридичних наук

В умовах сьогодення продовжується багатогранна військова та гібридна агресія з боку Російської Федерації, що включає економічні, ідеологічні та військові аспекти. Це проявляється, зокрема, у захопленні проросійськими сепаратистами частин Донецької та Луганської областей за підтримки збройних сил Російської Федерації, організації терористичних актів в Одесі, Харкові, Києві та інших містах України, а також у концентрації російських військових сил на україно-російському кордоні. На ці виклики український народ і державна влада зобов'язані реагувати відповідним чином [1].

Згідно з Указом Президента України № 405, було введено в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014 р., яке передбачає реалізацію невідкладних заходів для подолання терористичної загрози та збереження територіальної цілісності України. Цей указ став відповіддю на загострення ситуації в країні, зокрема на зростання терористичних загроз та військової агресії з боку проросійських сепаратистів і Російської Федерації. Указ передбачає, що контроль за виконанням цього рішення покладається на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України, а сам указ набуває чинності з дня його опублікування [2].

Одним із наслідків російської агресії стало впровадження діяльності органів місцевого самоврядування в районах, які були захоплені російськими терористами. Реагуючи на це, Верховна Рада України 3 лютого 2015 р. прийняла Закон України «Про військово-цивільні адміністрації», який визначає правові засади організації, повноваження та порядок діяльності військово-цивільних адміністрацій, що утворюються як тимчасові

державні органи з метою забезпечення безпеки, правопорядку та нормалізації життєдіяльності населення в умовах збройної агресії Російської Федерації. Військово-цивільні адміністрації можуть виконувати повноваження органів місцевого самоврядування та державної влади у разі їхньої неспроможності здійснювати свої функції. Вони діють у складі Антитерористичного центру при СБУ або Об'єднаного оперативного штабу ЗСУ та мають повноваження в управлінні безпекою, соціально-економічним розвитком, мобілізаційною підготовкою і цивільним захистом [3].

Відповідно до положень аналізованого Закону від 3 лютого 2015 року № 141-VIII, Указом Президента України від 13 серпня 2015 року № 472 було створено військово-цивільні адміністрації (ВЦА) у певних районах і населених пунктах Донецької та Луганської областей з метою забезпечення громадського порядку і безпеки в умовах правового режиму воєнного стану. Визначено перелік районних військово-цивільних адміністрацій, які утворюються на базі існуючих районних державних адміністрацій, а також створення військово-цивільних адміністрацій у містах Луганської області. Указ зобов'язує керівника Антитерористичного центру при Службі безпеки України та голів Донецької і Луганської обласних державних адміністрацій забезпечити виконання заходів, пов'язаних із створенням цих адміністрацій [4].

На думку О. Шутова та Д. Хайрулліна, враховуючи неспроможність державних органів та органів місцевого самоврядування в населених пунктах, розташованих на лінії розмежування та контролю, виконувати свої функції, рішення про створення військово-цивільних адміністрацій стало обґрунтованим і відповідало актуальним потребам. Формування та діяльність ВЦА виявилися надзвичайно важливими для вирішення наявних проблем серед цивільного населення, що проживає в Донецькій і Луганській областях. Прийняття у 2015 році Закону України «Про військово-цивільні адміністрації» було логічним і виправданим рішенням, оскільки в умовах проведення антитерористичної операції виникла необхідність делегувати повноваження, що належать державним органам та органам місцевого самоврядування, саме військово-цивільним адміністраціям для забезпечення порядку на відповідних територіях. Чинне законодавство визначає статус ВЦА та окреслює їхні повноваження, що дозволяє чітко розуміти основні риси цього інституту. Проте деякі питання залишаються невирішеними, що потребує подальшого доопрацювання і правової конкретизації [5].

Отже, засади організації та діяльності військово-цивільних адміністрацій базуються на необхідності створення тимчасових місцевих державних органів виконавчої влади в умовах збройної агресії з боку Російської Федерації, з метою забезпечення безпеки, правопорядку та нормалізації життєдіяльності населення на відповідних територіях. ВЦА виконують функції, які зазвичай належать органам місцевого самоврядування та місцевим органам виконавчої влади, але у випадках, коли ці органи неспроможні виконувати свої повноваження. Військово-цивільні адміністрації діють у складі Антитерористичного центру при СБУ або Об'єднаного оперативного штабу ЗСУ, що надає їм відповідні повноваження в галузі управління безпекою, соціально-економічним розвитком, мобілізаційною підготовкою та цивільним захистом. Законодавство, що регулює діяльність ВЦА, визначає їхній статус, повноваження та порядок функціонування, що є важливим для забезпечення правового режиму на окупованих територіях і територіях, де відбуваються бойові дії. Проте існують певні питання, які потребують додаткового правового регулювання та уточнення для забезпечення ефективної роботи цих адміністрацій.

Список використаних джерел:

1. Галунько В. В. Вітчизняна війна українського народу 2014–2015 рр. Науковий вісник публічного і приватного права. 2015. Випуск 2. С. 3-10.
2. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13 квітня 2014

року "Про невідкладні заходи щодо подолання терористичної загрози і збереження територіальної цілісності України": Указ Президента України від 14 квітня 2014 року № 405. Офіційний веб-сайт Президента України. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/405/2014>.

3. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року № 141-VIII. Відомості Верховної Ради. 2015. № 13. ст. 87

4. Про утворення військово-цивільних адміністрацій: Указ Президента України від 13 серпня 2015 року № 472. 2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/472/2015>.

5. Шутова О. С., Хайрулліна Д. І. Інститут військово-цивільних адміністрацій та його запровадження в зоні проведення антитерористичної операції. Порівняльно-аналітичне право. № 1. 2020. С. 130-133.

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ В ПУБЛІЧНОМУ АДМІНІСТРУВАННІ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Лимар Максим Володимирович,
здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права

Серед різноманітних засад публічного адміністрування професійного навчання в Національній поліції України необхідно виокремити принцип законності як різновид принципу верховенства права. Цей принцип включає спеціальні основоположні засади навчальної діяльності закладів освіти, що здійснюють професійну підготовку поліцейських.

Закон України «Про освіту» визначає принцип верховенства права в освітній діяльності. Це означає, що всі правовідносини в освітній сфері повинні базуватися на чіткому дотриманні законодавчих норм, забезпечуючи рівність усіх учасників освітнього процесу перед законом. Освітні послуги мають надаватися відповідно до встановлених правових вимог, що передбачає також захист прав і свобод учасників освітнього процесу, гарантії їх доступу до якісної освіти без дискримінації та з дотриманням принципів справедливості й прозорості. Ці засади формують правову культуру, сприяють формуванню правосвідомості учасників освітнього процесу та вихованню у здобувачів освіти поваги до прав людини й правових норм [1; 2].

Закон України "Про Національну поліцію" підкреслює принцип законності, згідно з яким поліція зобов'язана діяти виключно на підставі та в межах повноважень, визначених Конституцією та законами України. Поліцейським заборонено виконувати злочинні або явно незаконні розпорядження та накази. Жодні обставини, включно з наказами або службовими міркуваннями, не можуть бути підставою для порушення законів [3].

На думку Л. Каленіченко, розкриття змісту принципу законності в діяльності Національної поліції України важливо для розуміння того, що законність регулює діяльність поліції і забезпечує її підпорядкування виключно правовим нормам. Поліцейські зобов'язані діяти на підставі й у межах законодавства, виконуючи вимоги законів і нормативно-правових актів. Законність не тільки вимагає дотримання законів, але й формує правовий режим, за якого всі суб'єкти правовідносин виконують свої зобов'язання відповідно до правових приписів. Для поліцейських це означає виконання своїх повноважень у межах компетенцій, визначених законом, та застосування правових методів у всіх аспектах діяльності, включаючи контроль за дотриманням законності іншими суб'єктами [4].

Наприклад, принцип законності є основоположним у діяльності патрульної поліції, адже забезпечує виконання їхніх функцій у межах чинного законодавства. Закон України «Про Національну поліцію» та оновлений Кодекс України про адміністративні правопорушення надають патрульним усі необхідні повноваження для виконання їхніх

службових обов'язків, зокрема перевірки документів, зупинення транспортних засобів та притягнення до адміністративної відповідальності [5; 6].

Отже, принцип законності у сфері публічного адміністрування професійного навчання в Національній поліції України враховує особливості адміністративно-правового регулювання кадрового забезпечення поліції. Це вимагає законодавчого закріплення компетенцій владних структур, ухвалення рішень у межах їхніх повноважень та відповідно до законів. Також важливим є забезпечення дотримання законності в діяльності навчальних закладів і персоналу, що здійснюють професійну підготовку поліцейських.

Список використаних джерел:

1. Про освіту. Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. Ст. 380.
2. Козюбра М. Принципи права: методологічні підходи до розуміння природи та класифікації в умовах сучасних глобалізаційних трансформацій. Загальна теорія права і держави. 2017. № 11. С. 142-160.
3. Про Національну поліцію. Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40-41. Ст. 3793.
4. Каленіченко Л. І. Правоохоронна функція держави: теоретико-методологічні та історико-правові проблеми. Харків, 2019. 89 с.
5. Патрульна поліція має усі законні повноваження для роботи. Патрульна поліція України. 2015. URL: <https://patrolpolice.gov.ua/highlight/patrulna-politsiya-maye-usi-zakonni-povnovazhennia-dlia-roboty/>
6. Кубасенко А. В. Проблема реалізації принципу законності в діяльності підрозділів Національної поліції України. Збірник матеріалів науково-практичної конференції. Одеса: ОДУВС, 2019. С. 181-183.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФІЛОСОФІЇ ПРАВА ЩОДО ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ В УКРАЇНІ

Марчук Володимир Васильович,
здобувач наукового ступеня кандидата
юридичних наук

Публічне адміністрування боротьби з організованою злочинністю має багатогранні складові. Однак основою всіх цих складових є філософія права. Так як боротьба з організованою злочинністю здійснюється уповноваженими законом суб'єктами, які відповідають за захист прав і свобод громадян, а також за забезпечення функціонування держави та суспільства. Одним із ключових завдань такого адміністрування є нейтралізація загроз для суспільного благополуччя. Цей процес є складним та системним, вимагаючи інтеграції різних правових основ, засобів та юридичних процедур на різних етапах боротьби з організованою злочинністю [1].

Згідно з теорією права, публічне адміністрування - це форма реалізації влади, як адміністративна діяльність суб'єктів державного управління, яка є зовнішнім виразом виконання завдань виконавчої влади, спрямованої на задоволення публічного інтересу, та відмежовується від законодавчої, судової та політичної діяльності [2].

Публічне адміністрування повинно розробляти та впроваджувати спеціальні програми й правові механізми для попередження та профілактики організованої злочинності, зокрема шляхом проведення різноманітних заходів, у тому числі соціальної реабілітації осіб, що вчинили злочини в складі організованих злочинних груп і відбули покарання. Також важливо забезпечувати співпрацю з іншими державними організаціями

та громадськими структурами, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, зокрема через міжнародне партнерство [3].

Створення і підтримка правових механізмів та процедур є важливою складовою публічного адміністрування в боротьбі з організованою злочинністю. Це можна досягти через розвиток системи податкового й фінансового моніторингу, а також через застосування антикорупційних засобів. Публічне адміністрування повинно підтримувати принцип верховенства права, що базується на забезпеченні прав людини й громадянина. Органи державної влади та місцевого самоврядування можуть діяти лише в межах, передбачених Конституцією та законами України [4]. Також важливим є створення соціально-економічних умов, які запобігатимуть виникненню та розвитку організованої злочинності. Це включає розвиток економіки, створення нових робочих місць, забезпечення соціального захисту, мінімізацію корупції, а також підтримку ефективної судової системи [5].

Публічне адміністрування є важливим інструментом у боротьбі з організованою злочинністю. Його цілеспрямована та ефективна реалізація є умовою забезпечення прав і свобод громадян, а також стабільності й розвитку економіки та суспільства. Для цього потрібно застосовувати різні правові засоби та механізми, що допомагають запобігати злочинності та забезпечувати відповідальність за порушення закону [6]. Боротьба з організованою злочинністю є тривалим і складним процесом, що потребує постійного аналізу й цілеспрямованих зусиль. За допомогою системного підходу та взаємодії між державними і громадськими структурами можна досягти реального прогресу у створенні безпечного й справедливого суспільства [7].

Філософія права доводить, що основною метою боротьби з організованою злочинністю є контроль, локалізація, нейтралізація та ліквідація цього явища, а також усунення причин його існування [8]. Це здійснюється на основі різних норм адміністративного права. Основними напрямками боротьби з організованою злочинністю є створення загальних правових засад, визначення повноважень спеціальних органів і забезпечення дотримання прав громадян під час заходів, спрямованих на протидію злочинності [9]. Нормативно-правове регулювання в Україні передбачає взаємодію держави з міжнародними організаціями, а також використання спеціальних засобів, таких як розслідування, тимчасове затримання та інші правові заходи [10].

Отже, філософія права обґрунтовує, що публічне адміністрування в боротьбі з організованою злочинністю є необхідним для захисту суспільства та його цінностей. Вона наголошує, що ця боротьба має ґрунтуватися на правах людини, захисті права власності та економічної стабільності. Цінності прав і свобод повинні бути впроваджені в законодавство та правозастосовну практику, забезпечуючи законність і запобігаючи порушенням, як з боку публічних органів так і приватних осіб. Крім того, боротьба з організованою злочинністю включає не тільки репресивні заходи, але й превентивні, спрямовані на утвердження правослукняного способу життя в суспільстві. Такий підхід забезпечує, що боротьба з організованою злочинністю направлена на захист суспільства, а не на задоволення приватних чи відомчих інтересів.

Список використаних джерел:

1. Боротьба з організованою злочинністю та корупцією: актуальні проблеми та шляхи вирішення. Київський інститут культури. 2010. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/10607/>
2. Адміністративне право України : підручник / [Галунько В. В., Олефір В. І., Гридасов Ю. В., Іванишук А. А., Коросєд С. О.] Херсон : ХМД, 2013. Т.1 : Загальне адміністративне право. Академічний курс. 393 с.
3. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. №30. ст. 141.
4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю. Закон

України 30 червня 1993 р. № 3341-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. ст.358.

5. Боротьба з організованою злочинністю та корупцією: актуальні проблеми та шляхи вирішення. ОСВІТА. 2019. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/law/10607/>

6. Братасюк М. Філософія захисту прав людини з позицій сучасного правового мислення. *Filosofs'ki ta metodologični problemi prava*. 2019. № 1 (19).

7. Брюггер В. Образ людини у концепції прав людини. Проблеми філософії права. Том 1. 2003. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8549/31-Brugger.pdf>

8. Бігун В. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія. Київ, 2011. 303с.

9. Севрук В. Поняття та сутність етнічної злочинності. *Форм права*. №4. 2018. URL: <https://forumprava.pp.ua/files/064-094-2018-4----Sevruk--8-.pdf>

10. Філософія права: підручник / за ред. О. Данильяна. Харків: Право, 2009. 208 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КАДРОВОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Андрейчук Андрій Васильович
здобувач наукового ступеня

Україна обрала шлях інтеграції всіх сфер суспільно-політичного життя до Європейського Союзу. Однією з умов у цій сфері є надання сучасної та ефективної вищої освіти, спрямованої на забезпечення громадян та іноземців, які навчаються в нашій державі, якісною професійною підготовкою. Будь-яка система управління залежить від людського фактора та кадрового потенціалу, який забезпечує її функціонування. Тому кадрове забезпечення має важливе значення у сфері вищої освіти в цілому. Головним елементом підбору та управління персоналом є кадри. Для налагодження ефективної роботи в окремому закладі вищої освіти першочерговим завданням є правильна організація кадрової роботи, адже виконання поставлених перед працівниками цілей і завдань залежить саме від кожного працівника, який формує злагоджений механізм, що безпосередньо впливає на якість надання освіти.

Отже, науковий аналіз проблематики принципів адміністративно-правового забезпечення кадрової та виховної роботи у закладах вищої освіти в Україні є безумовно актуальним. Кадрова та виховна системи управління є основним важелем, за допомогою якого заклади вищої освіти можуть підбирати фаховий персонал для навчання майбутніх висококваліфікованих спеціалістів, а також забезпечувати якісне та високоефективне надання освітніх послуг у нашій державі.

У науковій та навчальній літературі принципи характеризують як найбільш загальні вимоги, що ставляться до суспільних відносин та їх учасників, а також як вихідні керівні засади, які визначають сутність права і впливають з ідей справедливості та свободи. Поняття «принцип» у перекладі з латинської означає «початок», «першооснова», «первинність». З давніх-давен принцип вважався підвалиною будь-якої соціальної системи (зокрема правової), вимоги якого поширювалися на всі явища, що належали до цієї системи. Принципи не формулюють конкретних прав і обов'язків і не завжди забезпечені конкретними законодавчими санкціями, проте за тим, на яких принципах засновано правовий порядок, можна визначити характер держави (демократичної, тоталітарної тощо).

Виходячи з наукових поглядів В. Цикалевича, можна узагальнити, що робота кураторів, адміністрації факультетів у сфері правового виховання повинна будуватися у тісній взаємодії з громадськими формуваннями закладу. Основним серед таких формувань є рада здобувачів освіти. Як свідчить практика, однією з ефективних форм роботи ради здобувачів освіти щодо їх правового виховання є запрошення батьків як передовиків

навчання, так і порушників для обговорення проблем дотримання правових норм і правил поведінки. Важливим аспектом правового виховання є діяльність бібліотек, швидке інформування про новинки, тематичні книжкові виставки, телепередачі з коментарями друкованих видань на правову тематику. Особливу зацікавленість викликають періодичні виставки наукових праць, монографій, посібників, підготовлених професорсько-викладацьким складом та ад'юнктами закладу. У виховній роботі важлива наочність, стенди з витягами нормативних документів слід розміщувати у навчальних, службових, житлових корпусах і регулярно оновлювати. Тим самим правильне застосування перелічених заходів сприятиме формуванню правосвідомості та високої правової культури майбутньої еліти українського суспільства.

Вагоме значення принципів адміністративно-правового забезпечення кадрової та виховної роботи у закладах вищої освіти в Україні зумовлюється тим, що вони мають стійкий імперативний характер, забезпечують підвищення рівня правосвідомості здобувачів вищої освіти, виступають важливим критерієм у діяльності керівного апарату закладу вищої освіти, сприяють заповненню прогалин у кадровій та виховній сфері управління, спрямовані на розвиток і функціонування кадрової та виховної системи, вказують напрями основної діяльності щодо кадрової та виховної системи.

Отже, особливостями принципів адміністративно-правового забезпечення кадрової та виховної роботи у закладах вищої освіти в Україні визначається їх орієнтація на виховання соціально активної, освіченої та здорової особистості, здатної адаптуватися до сучасних умов. Принципи виховної роботи у закладах вищої освіти спрямовані на формування відповідальної, соціально компетентної та професійної особистості, здатної до творчості й самоорганізації в умовах змін. Кадрова політика закладів вищої освіти ґрунтується на принципах законності, наукової обґрунтованості, гнучкості та соціальної захищеності, що забезпечують ефективне управління та зворотний зв'язок між керівництвом і працівниками.

Список використаних джерел:

1. Цвік М., Петришин О., Авраменко Л. та ін. Загальна теорія держави і права. Підручник Харків. Право. 2009. 584 с.
2. Цикалевич В. Виховна робота у вищому навчальному закладі МВС України. Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2003. Вип. 22. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhnuvs_2003_22_78.
3. Дороніна О.А., Рязанов М. Р. Кадрова політика як інструмент стратегічного розвитку закладу вищої освіти. Економіка і організація управління. 2019. № 1 (33). С. 15-20. DOI: 10.31558/2307-2318.2019.1.2.
4. Менеджмент. Українська бібліотека. 2002. URL: <https://library.if.ua/book/32/2057.html>.
5. Про освіту. Закон України. Відомості Верховної Ради. 2017. № 38-39. ст.380
6. Про вищу освіту. Закон України. Відомості Верховної Ради. 2014. № 37-38. ст. 2004.

ЩОДО ПРЕДМЕТУ НАУКОВОГО АНАЛІЗУ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ АВІАЦІЙНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ

Пригладь Володимир Вікторович
здобувач Київського інституту інтелектуальної
власності та права Національного університету
«Одеська юридична академія»

Питання публічного адміністрування авіаційного транспорту в Україні є тісно пов'язаним із євроінтеграційними процесами та необхідністю гармонізації національного законодавства зі стандартами Європейського Союзу. Одним із ключових кроків стає підписання Угоди про Спільний авіаційний простір між Україною та ЄС, що зобов'язує державу адаптувати норми сертифікації аеропортів, безпеки польотів і регулювання діяльності авіакомпаній відповідно до стандартів Європейського агентства з безпеки авіації (EASA). Особливо важливими є заходи щодо вдосконалення системи ліцензування повітряних перевезень, посилення державного контролю за якістю авіаційних послуг та забезпечення прав пасажирів. Також у рамках міжнародного співробітництва значна увага приділяється імплементації стандартів Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO), що передбачає модернізацію механізмів управління повітряним рухом та вдосконалення системи державного регулювання авіаційної галузі.

Національне законодавство у сфері авіаційного транспорту формується на основі Закону України «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» та відповідних підзаконних актів, які регламентують питання сертифікації, технічного нагляду, контролю за авіаційними операціями та розвитку аеропортової інфраструктури [1].

Особливої актуальності набувають питання модернізації аеропортів та оновлення матеріально-технічної бази, що відповідає державним програмам з розвитку транспортної інфраструктури. Водночас існують виклики, пов'язані із забезпеченням фінансування галузі, оскільки значна частина аеропортів потребує реконструкції, а впровадження новітніх технологій вимагає залучення іноземних інвестицій. Науковий аналіз у цей період має важливе значення для оцінки ефективності державної політики у сфері авіації, розробки механізмів стимулювання розвитку авіаційного транспорту та вдосконалення адміністративно-правових інструментів регулювання цієї стратегічно важливої галузі.

Авіація є однією з ключових галузей науки, техніки та транспорту, яка охоплює розробку, виробництво та експлуатацію літальних апаратів, важчих за повітря. Вона включає не лише теоретичні аспекти повітряного пересування, а й практичну діяльність, пов'язану з перевезенням пасажирів і вантажів, обслуговуванням аеропортів та забезпеченням безпеки повітряних перевезень. Важливу роль у розвитку авіації відіграють інноваційні технології, які сприяють підвищенню ефективності паливного використання, зниженню впливу на довкілля та підвищенню безпеки польотів. Авіація також може розглядатися як сукупність літальних апаратів (повітряний флот), що включає цивільну, військову та спеціалізовану авіацію. Цивільна авіація забезпечує швидкісні міжнародні та внутрішні перевезення, військова – обороноздатність держави, а спеціалізована використовується в наукових, рятувальних та промислових цілях [2].

Транспорт - це життєво важлива сфера суспільних відносин, що забезпечує безперервне та ефективне перевезення пасажирів і вантажів за допомогою різноманітних транспортних засобів, серед яких виділяються могутній залізничний, стрімкий водний, мобільний автомобільний, стратегічний трубопровідний та високотехнологічний авіаційний транспорт. Окрім цього, транспорт охоплює надійні перевізні засоби, що використовуються для забезпечення мобільності на різних територіях та в окремих галузях, таких як динамічний міський, продуктивний промисловий, комфортний пасажирський і потужний вантажний транспорт. Також термін «транспорт» може означати цінну партію вантажу, стратегічний військовий обоз із необхідними боєприпасами чи спеціалізовані перевізні засоби. У морській галузі це величні вантажні судна, що впевнено долають океанічні простори, здійснюючи перевезення товарів та пасажирів між континентами [3].

Публічне адміністрування – це правова категорія, що визначає адміністративну діяльність органів виконавчої влади для реалізації публічного інтересу. Його юридична природа пов'язана з механізмом управління, нормативним регулюванням та реалізацією

владних повноважень. Структурно воно включає функціональний (виконавча діяльність у різних сферах), організаційно-правовий (застосування норм, прийняття регуляторних рішень), забезпечувальний (надання адміністративних і соціальних послуг) та контрольний (дотримання правових норм, регулювання діяльності суб'єктів господарювання) аспекти. Публічне адміністрування відмежовується від законодавчої, судової, політичної та комерційної діяльності. Його основне завдання – забезпечення публічного порядку та ефективне управління суспільними процесами [4].

Отже, авіаційний транспорт у контексті публічного адміністрування відіграє ключову роль у міжнародній логістиці, економіці та безпеці, забезпечуючи ефективне перевезення пасажирів і вантажів. Його публічне адміністрування охоплює регулювання діяльності авіаперевізників, організацію роботи інфраструктурних об'єктів, контроль за відповідністю міжнародним стандартам, екологічні ініціативи та впровадження інновацій. Важливим аспектом є адміністрування аеропортів, координація повітряного руху, забезпечення якісного сервісу та функціонування допоміжних служб. Комплексний підхід до публічного адміністрування цієї сфери сприяє стабільності, безпеці та ефективності роботи авіаційного транспорту, що має стратегічне значення для глобальної інтеграції та розвитку суспільства.

Список використаних джерел:

1. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 21 березня 2017 року № 1965-VIII. Відомості Верховної Ради. 2017. № 16, ст.199. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1965-19>.
2. Авіація. Словник української мови. 2019. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%B0%D0%B2%D1%96%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F>.
3. Транспорт. Словник української мови. 2019. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82>.
4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник В. Галуцько та ін. ; редкол.: В. Галуцько (голова) та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 445 с.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ МЕЖ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ

Плавшуда Віталій Віталійович,
здобувач Університету сучасних знань

У науковій традиції інфраструктура розглядається як цілісна система взаємопов'язаних елементів, що створюють необхідні умови для реалізації основної діяльності або підтримки функціонування певної соціальної чи економічної системи. До таких елементів належать мережі, споруди, заклади, технічні засоби та інші інструменти, які забезпечують функціонування ключових процесів у суспільстві. Її поява обумовлена об'єктивною потребою, що виникає на етапі ускладнення суспільного розвитку, коли зростає інтенсивність і різноманітність виробничих, комунікаційних та соціальних зв'язків. Основне функціональне навантаження інфраструктури полягає у створенні матеріально-технічної або організаційної платформи для здійснення таких процесів, як виробництво, обслуговування населення, управління, логістика тощо. Залежно від характеру функцій і спрямованості, інфраструктура поділяється на декілька типів. Соціальна інфраструктура обслуговує базові потреби людини, забезпечуючи доступ до

освіти, охорони здоров'я, культури та інших сфер життєдіяльності. Виробнича інфраструктура є основою для функціонування економіки, включаючи транспортну мережу, енергетичні системи, зв'язок та комунікації. Універсальна інфраструктура поєднує ознаки обох попередніх типів і слугує водночас суспільству та економіці, забезпечуючи спільне використання об'єктів і послуг. Спеціалізована інфраструктура формується в межах окремих галузей або секторів і виконує вузькопрофільні функції, що не виходять за межі конкретної сфери діяльності [1].

Публічне адміністрування є зовнішнім виразом реалізації завдань і функцій виконавчої влади, спрямованим на задоволення публічного інтересу. Воно здійснюється адміністративними органами та характеризується адміністративною діяльністю, яка відмежовується від законодавчої, судової та політичної діяльності [2].

Основним спеціалізованим органом у сфері публічного адміністрування інфраструктури в умовах сьогодення є Міністерство розвитку громад та територій України. Міністерство сприяє розвитку місцевого самоврядування та формуванню спроможних територіальних громад. Це передбачає удосконалення механізмів управління на місцевому рівні, надання методичної та фінансової підтримки органам місцевого самоврядування. Окремим завданням є забезпечення дотримання норм міжнародного гуманітарного права у сфері житлової політики та відновлення територій [3].

Крім того звернемось до розуміння цієї проблематики, яка була виписана в положення про міністерство інфраструктури. До своєї ліквідації, Міністерство інфраструктури України розробляло заходи для модернізації авіаційного сектора, що сприяло підвищенню безпеки перевезень і оптимізації використання повітряного простору. У сфері автомобільного транспорту та міського електротранспорту проводилося оновлення транспортної інфраструктури, модернізація дорожньої системи та впровадження сучасних технологій для покращення комфорту та безпеки пасажирських перевезень. Для залізничного транспорту Міністерство розробляло стратегії інтеграції інноваційних рішень, що дозволяло підвищити стандарти безпеки та комфорту перевезень. Розвиток морського та річкового транспорту базувався на модернізації портової інфраструктури та вдосконаленні логістичних процесів, що сприяло підвищенню конкурентоспроможності галузі. У напрямку туризму, діяльності курортів та метрополітенів Міністерство сприяло створенню сучасних умов для відпочинку, рекреації та проведення масштабних міжнародних спортивних подій, стимулюючи розвиток туристичного потенціалу країни.. Міністерство організовувало підготовку та впровадження стратегічних ініціатив для удосконалення системи поштового зв'язку та реалізації інфраструктурних проєктів, що сприяло проведенню міжнародних культурних та спортивних заходів і стимулювало соціально-економічний розвиток регіонів [4].

Проте, не всі напрямки діяльності вказаних міністерств стосуються безпосередньо публічного адміністрування інформаційної інфраструктури. До таких напрямків, що входять до публічного адміністрування інфраструктури, належать: авіаційний транспорт із публічне адміністрування повітряним простором; автомобільний транспорт та міський електротранспорт; залізничний транспорт; морський та річковий транспорт та дорожнє господарство; також реалізація інфраструктурних проєктів і надання послуг поштового зв'язку. Натомість напрямки, пов'язані з туризмом та діяльністю курортів (а також організацією масштабних культурних і спортивних заходів), більше орієнтовані на розвиток рекреаційного, культурного та соціально-економічного потенціалу, і тому не відносяться безпосередньо до публічного адміністрування інфраструктури.

Крім того, в умовах сьогодення не можливо обійти стороною інформаційну інфраструктуру. На слушну думку М. Дмитренко вона є вразливою щодо впливу з боку іноземних держав, терористичних структур і кіберзлочинності, а також на небезпеці втрати інформаційного суверенітету через запровадження іноземного обладнання й програмного забезпечення з недокументованими функціями. Значну увагу приділено недосконалості чинної державної політики у сфері інформаційної безпеки, відсутності

ефективної координації між органами влади, пробілам у правовому регулюванні та політизації засобів масової інформації. Підкреслюється зростання загроз із боку інформаційних війн, маніпуляцій масовою свідомістю, використання психотропної зброї та міжнародного інформаційного тероризму. Водночас, на думку автора, для протидії цим загрозам Україна повинна створити багаторівневу державну систему забезпечення інформаційної безпеки, реформувати інформаційну політику, розвивати національні інформаційні ресурси, активізувати участь у міжнародному правовому регулюванні й дотримуватися балансу між безпекою та демократичними цінностями [5].

З такими викликами призначено боротися центральним органом, який здійснює публічне адміністрування в галузі інформаційної інфраструктури є Міністерство цифрової трансформації України. Відповідно до від 18 вересня 2019 р. № 856, воно є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [6].

Виходячи з вищезазначеного, у нашому науковому аналізі, присвяченому публічному адмініструванню інфраструктури в Україні, науковому аналізу мають підлягати лише ті напрями діяльності, які безпосередньо стосуються публічного адміністрування інфраструктурними системами.

Отже, основними межами наукового аналізу публічного адміністрування інфраструктури є: по-перше, авіаційний транспорт із публічним адмініструванням повітряного простору; по-друге, автомобільний транспорт та міський електротранспорт та дорожнє господарство; по-третє, залізничний транспорт; по-четверте, морський та річковий транспорт; по-п'яте, публічне адміністрування інформаційної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Новикова В.І. Інфраструктура: сутність поняття, види, застосування у рекреаційній сфері. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2016. № 1 (64). С. 18–22. DOI: <http://doi.org/10.17721/1728-2721.2016.64.3>.
2. Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
3. Положення про Міністерство розвитку громад та територій України. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460. Законодавство України. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF#Text>.
4. Положення про Міністерство інфраструктури України [Указ втратив чинність згідно з Указом Президента України від 20 червня 2019 року № 419/2019]. Затверджено Указом Президента України від 12 травня 2011 року № 581. Урядовий кур'єр від 25.05.2011, № 93. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/581/2011#Text>
5. Дмитренко М. Проблеми інформаційної безпеки України. Освіта регіону. 2012. № 2. С. 178. URL: <https://social-science.uu.edu.ua/article/807>
6. Положення про Міністерство цифрової трансформації України. Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 18 вересня 2019 р. № 856. Кабінет Міністрів України. 2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF/card6#Publ1>

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАВ ВИКОНАВЦІВ НА РЕЗУЛЬТАТИ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІТАЛІЇ

Калин Роксолана Русланівна

студентка Київського інституту інтелектуальної
власності та права національного університету
«Одеська юридична академія»

Охорона творчих прав співаків та інших виконавців посідає важливе місце в італійському правопорядку та культурній політиці. В Італії ці права закріплені в Законі

№ 633 від 22 квітня 1941 року «Про авторське право», який визначає як авторські, так і суміжні права. Згідно зі статтями 72–79, виконавці мають право на захист своїх виконань від незаконного копіювання, розповсюдження, публічного сповіщення та комерційного використання. Ці норми були доповнені й уточнені під час гармонізації з європейськими директивами, зокрема Директивою 2001/29/ЄС та Директивою 2006/115/ЄС, які Італія імплементувала у свою систему до 2010 року. Унаслідок цього виконавці отримали невідчужуване право на винагороду за використання своїх виконань, навіть якщо право на фонограму передано продюсеру. Італійське суспільство глибоко цінує культурний внесок виконавців, що підтверджується діяльністю організацій колективного управління, таких як SCF (*Società Consortile Fonografici*), яка на законних підставах збирає роялті від комерційного використання музичних творів. Згідно з офіційними публікаціями SCF, станом на 2018 рік понад 400 000 виконавців користувалися захистом через систему колективного управління правами [1].

На думку відомого італійського правознавця Марко Рікольфі, система захисту прав виконавців в Італії є гармонійним поєднанням класичних правових принципів і сучасних викликів. Учений підкреслює, що ключовим об'єктом захисту є не абстрактний твір, а живе виконання - унікальний творчий внесок акторів, музикантів, співаків та інших митців. Це відображається в комплексі їхніх прав: від майнових (відтворення, публічне виконання) до особистих немайнових (право на ім'я та захист художньої цілісності). М. Рікольфі також на важливість колективного управління правами, зокрема через спеціалізовані організації на кшталт ІМАІЕ. Учений доводить, що саме такий механізм дозволяє ефективно захищати інтереси митців у цифрову епоху, коли традиційні форми творчості стикаються з новими загрозами - від несанкціонованого поширення до спотворення виконань. Його аналіз підкріплюється численними прикладами з італійської судової практики, що робить його аргументацію особливо переконливою. Таким чином, дослідження Рікольфі не лише розкриває юридичні тонкощі, а й підтверджує виняткову роль виконавців у культурному просторі Італії [2].

Наступний відомий італійський учений Л. К. Убертацці звертає увагу на те, що правова охорона прав виконавців повинна відповідати рівню їхнього творчого внеску, адже виконання - це не лише технічне відтворення твору, а форма інтерпретації, яка часто набуває самостійного художнього значення. У коментарях до відповідних положень італійського законодавства він підкреслює, що обмеження прав виконавців у межах суто суміжних прав не відображає їх реальної ролі в процесі створення культурної цінності. З цієї позиції автор обґрунтовує потребу в розширенні спектра прав виконавців, зокрема шляхом надання їм ширших можливостей контролю за використанням результатів власної творчої діяльності, справедливого ліцензування, участі в прибутках від комерційної експлуатації та визнання морального компонента виконання як елемента особистості митця. Він посиляється на міжнародні стандарти, зокрема WPPT, як на підґрунтя для імплементації посиленних гарантій на національному рівні [3].

Закон Італії від 22 квітня 1941 року № 633 «Про авторське право» (*Legge sul diritto d'autore*) становить фундаментальну правову основу для охорони результатів творчої діяльності, включаючи суміжні права, пов'язані з реалізацією авторських прав. Загальні положення статей 1, 2, 12 і наступних визначають об'єкти охорони та надають авторам виключні права на економічне використання творів, охоплюючи, серед іншого, музичні, театральні, хореографічні та кінематографічні твори. Хоча закон прямо не виокремлює виконавців як окрему категорію суб'єктів прав, їхня правова охорона реалізується як через опосередковані норми (що стосуються колективних творів і захисту сценічного внеску), так і через спеціальні положення Розділу V Титулу II, які встановлюють майнові й моральні права виконавців, включно з правом на винагороду за використання фонограм і охороною особистих немайнових інтересів. Захист доповнюється передбаченням відповідальності за порушення у формі цивільних і кримінальних санкцій (статті 171-bis та 156-ter), а також можливістю поширення аналогічних норм на суміжні галузі, що визнають

творчий характер виконання. Закон є динамічним інструментом охорони прав виконавців завдяки узгодженості з актами ЄС, зокрема Директивою 2006/115/ЄС, що інтегрує італійське право в ширший європейський контекст охорони творчої діяльності [4].

Названі права виконавців в Італії знаходяться під правовою охороною. Наприклад, у своєму рішенні Касаційного суду № 27074/2007 Верховний касаційний суд Італії підтвердив, що артисти-виконавці мають виключне право дозволяти або забороняти фіксацію своїх виконань. Це рішення підкреслило важливість отримання згоди виконавців на запис та використання їхніх виступів, визнавши, що без такої згоди будь-яка фіксація є незаконною. Суд також наголосив на необхідності захисту прав виконавців у контексті сучасних технологій, які полегшують несанкціоноване використання їхніх виконань [5].

Отже, італійське суспільство традиційно, а національне законодавство - ефективно забезпечують захисту прав співаків та інших виконавців. Система правового регулювання базується на Законі № 633 від 22 квітня 1941 року «Про авторське право», який у статтях 72–79 визначає та гарантує майнові й моральні права артистів-виконавців. Завдяки гармонізації із нормами Європейського Союзу, зокрема Директивами 2001/29/ЄС і 2006/115/ЄС, національне право забезпечує виконавцям стабільний і дієвий механізм захисту, включаючи право на винагороду навіть після передачі прав на фонограму. Авторитетні науковці, підкреслюють, що охорона прав виконавців в Італії спирається на розуміння їхнього внеску як повноцінної творчої інтерпретації. На їхню думку, виконавець є носієм унікального мистецького вираження, що має бути не лише економічно захищене, а й визнане в моральному та культурному сенсі. Саме тому італійське право поступово виходить за межі класичного підходу до суміжних прав, розширюючи можливості митців щодо контролю за використанням результатів власної праці та участі у прибутках. Судова практика підтверджує належний рівень захисту прав виконавців. Це свідчить про визнання за артистами-виконавцями виключного права контролю над своїм виступом і водночас демонструє готовність судової системи протистояти викликам цифрової доби.

Список використаних джерел:

1. SCF – Sentenze a tutela dei diritti connessi. SCF – Consorzio Fonografici. 2019. URL: <https://www.scfitalia.it/chi-siamo/normativa/giurisprudenza.kl>
2. Ricolfi, M. Intellectual Property Rights and Legal Order. Global Jurist Advances. 2002. Vol. 2. Issue 1. Article 3. De Gruyter. URL: <https://www.degruyter.com/document/doi/10.2202/1535-1661.1052/html>.
3. Ubertazzi, Luigi Carlo. Commentario breve alle leggi su proprietà intellettuale e concorrenza. VII edizione. Milano: Cedam, 2019. XXXII, 3794 p.
4. Protezione del diritto d'autore e di altri diritti connessi al suo esercizio. Legge 22 aprile 1941, n. 633. Gazzetta Ufficiale, n. 166 del 16 luglio 1941. 2019. URL: <https://www.architettibelluno.it/component/easyfolderlistingpro/>
5. Corte Suprema di Cassazione. Sentenza n. 626/2007, Sezione Terza Penale, udienza del 6 giugno 2007. URL: <https://www.altalex.com/documents/news/2007/07/13/sequestro-di-brani-musicali-sentenza-cassazione-n.-626-2007>

СТОСОВНО КАТЕГОРІЙНОГО УТВЕРДЖЕННЯ ПОНЯТТЯ БОРОТЬБА З ОРГАНІЗОВАНОЮ КОРУПЦІЄЮ В УКРАЇНІ

Діденко Андрій Олексійович
здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права

Боротьба з організованою корупцією в Україні набуває ключового значення в умовах побудови правової держави, оскільки факти незаконного збагачення та зловживання владою серед носіїв публічно-владних повноважень руйнують суспільну довіру та підривають легітимність державних інституцій. Використання адміністративного ресурсу з особистою метою дискредитує публічне управління та порушує принцип служіння інтересам суспільства. У демократичній системі публічне адміністрування має ґрунтуватися на доброчесності, відповідальності й підзвітності, що вимагає дієвих механізмів протидії корупційним практикам. У цьому контексті дослідження інституційних і процедурних засад адміністративного впливу на організовану злочинність є необхідною умовою сталого розвитку. Процеси євроінтеграції зобов'язують Україну впроваджувати найкращі стандарти доброго врядування, зокрема шляхом посилення контролю, цифровізації управлінських процесів та гарантування незалежності антикорупційної інфраструктури. Від ефективності публічного адміністрування у сфері протидії корупції залежить міжнародна довіра до держави як партнера. Належна реалізація цих вимог визначає здатність України інтегруватися до спільного європейського правового й безпекового простору.

У контексті антикорупційної політики зміст прикметника «організована» набуває особливої ваги, оскільки вказує не лише на внутрішню впорядкованість, а на складну й цілеспрямовану структуру, що діє за принципами ієрархії, змови та розподілу функцій. Такий зміст передбачає не випадковість чи спорадичність правопорушень, а навмисну системну модель, що включає координацію дій, приховані зв'язки та механізми впливу на публічне управління. У сфері боротьби з організованою корупцією поняття «організована» охоплює цілісне явище, в якому корупційні практики інтегровані у владні, господарські чи правоохоронні структури. Це передбачає необхідність формування відповідних, адекватно організованих механізмів протидії, що здатні охопити всю глибину та розгалуженість корупційної системи [1].

Звертаючись до філософії права слід зазначити що Людина в етичній, правовій і кримінологічній традиції розглядається як суб'єкт, здатний свідомо обирати між правомірною та протиправною поведінкою. Класичні мислителі - Платон, Арістотель, Августин, Аквінський - наголошували на внутрішньому моральному переконанні як джерелі доброчесності. Природно-правові теорії вбачають підґрунтя правомірної поведінки в поєднанні розуму та свободи. Правовий позитивізм та сучасна кримінально-правова доктрина трактують вільну волю як передумову відповідальності за порушення норм. Людина може зважувати правові наслідки і, діючи раціонально, свідомо обирати протиправну траєкторію. Саме ця здатність визначає індивідуальну провину і виправдовує санкції за організовану корупцію як цілеспрямований вибір. На цьому наголошують також сучасні експерти у сфері антикорупційної політики - Р. Кляйт, М. Джонстон, М. Удянський [2;3;4;5;6].

Отже, у філософії права людина трактується як розумна істота, здатна до свідомого вибору та моральної відповідальності за власні дії. Її воля має реалізовуватись у межах права, сприяючи загальному благу, справедливості й утвердженню публічного порядку. Водночас природна здатність до соціальної організації може набувати негативної форми - об'єднання заради протиправної мети. У таких випадках свобода використовується не для служіння суспільству, а для досягнення особистої вигоди всупереч загальному інтересу. Саме так виникають організовані злочинні угруповання, що

підривають правові засади й створюють загрозу державній стабільності.

Згідно з положеннями Закону України «Про запобігання корупції», корупція визначається як умисне використання особою владних або службових повноважень з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, а також прийняття, пропозиція або вимагання такої вигоди [3]. Це явище охоплює як активні, так і пасивні дії посадовців, які порушують принципи доброчесності у сфері публічного адміністрування. У законодавстві акцентовано на свідомому характері таких порушень та їх спрямованості на особисту користь. Закон України № 3341-ХІІ у свою чергу визначає організовану злочинність як форму стійкої кримінальної активності, що проявляється у створенні структурованих злочинних угруповань [4]. Ключовими ознаками цього явища є ієрархічна організація, координація дій, планування та спільна корислива мета. Таке розуміння вимагає застосування цілісної державної політики, яка поєднує правові, інституційні та організаційно-управлінські заходи [5;6].

Висновки: Організована корупція має системний характер, що проявляється у тривалому, взаємопов'язаному використанні владних повноважень задля приватної вигоди. У ній беруть участь кілька осіб, які діють не спонтанно, а у взаємодії, часто за чіткою схемою. Це відрізняє її від побутових чи поодиноких корупційних правопорушень. Системність робить таке явище стійким, важковикриваним і здатним до відтворення в інституційних умовах.

Ключовим елементом організованої корупції є залучення до неї високопоставлених суб'єктів публічної влади, зокрема політичних чи адміністративних керівників. Їхнє службове становище створює доступ до розподілу ресурсів, державних рішень або публічних закупівель. Саме через їхню участь корупційні дії набувають системного характеру і виходять за межі кримінальної вигоди. У такому випадку корупція стає інструментом збагачення, тиску або маніпуляції державними інституціями.

Організована корупція несе загрозу не лише державним ресурсам, а й самому публічному порядку, оскільки спотворює цінності доброчесності та законності. Вона підриває довіру до інституцій, послаблює дію права і створює нерівність перед законом. Її наявність робить неможливим справедливий розподіл благ та ефективне управління. Саме тому боротьба з організованою корупцією є не тільки юридичним обов'язком, а й моральною місією публічної влади.

Отже, організована корупція є особливо небезпечною формою системного протиправного впливу, що виникає внаслідок цілеспрямованого об'єднання кількох осіб, серед яких ключову роль відіграє посадова або політична особа, наділена публічно-владними повноваженнями. Таке об'єднання функціонує не випадково, а на основі ієрархії, змови та спільного інтересу, з метою незаконного збагачення, привласнення ресурсів, розподілу державних контрактів або досягнення прихованих політичних чи кримінальних цілей. Відзначається особлива масштабність та стійкість цього явища, що дозволяє йому проникати у ключові сфери державного управління, послаблюючи інституційну довіру та деформуючи функції влади. У демократичній правовій системі боротьба з цим явищем є не лише обов'язком органів державної влади, а й елементом захисту верховенства права та суспільного добробуту.

Список використаних джерел:

1. Організація. Словник української мови в 11 томах. Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. 2019. URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=організація>
2. Данильян О. Філософія : підручник / О. Данильян, О. Дзьобань. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2018. 432 с.
3. Про запобігання корупції. Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.

4. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30 червня 1993 року № 3341-XII. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 35. Ст. 358.

5. Яцків І. Адміністративно-правові засади протидії корупції в Україні : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ : Відкритий міжнар. ун-т розв. людини "Україна, 2011. 16 с.

6. Ткаченко О. Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ : автореф. дис ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Київ: Ін-т законодавства Верхов. Ради України, 2008. 20 с.

ПЕВНІ ПРИНЦИПИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ ЕНТОМОЛОГІЧНОЇ БІОБЕЗПЕКИ

Романов Роман Анатолійович

здобувач Науково-дослідного інституту
публічного права

Сучасні трансформації суспільства, зумовлені процесами глобалізації, кліматичними змінами та посиленням інтенсивності аграрного виробництва, зумовлюють підвищену увагу до забезпечення біологічної безпеки як важливої складової національної та міжнародної безпеки. У цьому контексті особливого значення набуває ентомологічна біобезпека, яка охоплює вплив комах на здоров'я людини, стан тваринного світу та розвиток рослинництва. Комахи можуть бути переносниками небезпечних інфекцій, а також спричиняти суттєві економічні збитки в сільському господарстві, що зумовлює потребу формування ефективних підходів у сфері публічного адміністрування для попередження та зниження таких ризиків. Водночас відповідні принципи мають базуватися на засадах верховенства права, наукової обґрунтованості, пропорційності втручання та превентивності заходів із дотриманням балансу між безпекою, гуманністю та екологічною стійкістю.

В. Оксінь обґрунтовує сучасне розуміння принципів адміністративного права як фундаментальних засад, що визначають зміст, спрямованість і розвиток цієї галузі права в Україні; акцентує на їх людиновимірному характері, підкреслюючи пріоритет прав і свобод особи як основи функціонування публічного адміністрування. Розкрито, що принципи є не лише теоретичними категоріями, а й практичними орієнтирами діяльності суб'єктів публічної влади, зокрема у випадках прогалин чи колізій у законодавстві. Значна увага приділяється класифікації принципів на загальноправові та галузеві, а також їх закріпленню в нормах Конституції України, законодавстві та практиці судових органів, зокрема Європейського суду з прав людини. Науковець також підкреслює значення принципів верховенства права, законності, пропорційності, гласності, відповідальності та підконтрольності як ключових засад публічного адміністрування. Принципи адміністративного права формують цілісну ідейну основу галузі та забезпечують її адаптацію до сучасних суспільних проблем [1].

Принципи належного врядування в сучасному адміністративному праві визначаються як системна сукупність засад, що характеризують якість, зміст і спрямованість діяльності органів публічної влади у взаємодії з приватними особами. Їх сутність полягає в забезпеченні такого функціонування публічної адміністрації, за якого владні рішення ухвалюються на основі права з урахуванням інтересів особи та публічного інтересу. Вони передбачають утвердження демократичних стандартів діяльності держави, орієнтованих на служіння суспільству, а не на домінування над ним. У цьому контексті належне врядування постає не лише як теоретична конструкція, а й як практичний інструмент організації публічного адміністрування. Зміст цих принципів конкретизується

через узаємопов'язані елементи, зокрема прозорість, підзвітність, ефективність, справедливість, участь громадян та правову визначеність. Це у свою чергу зумовлює потребу дотримання адміністративних процедур, що забезпечують об'єктивність і неупередженість ухвалення рішень. Особливої ваги набуває гарантування права особи бути заслуханою, отримувати інформацію та оскаржувати рішення публічної адміністрації [2].

У сфері аграрної ентомології базові принципи ентомологічної діяльності формуються як цілісна система знань і практичних підходів, що забезпечують ефективне публічне адміністрування (management) популяцій комах у межах агроєкосистем. Їх основою є глибоке розуміння біологічних особливостей шкідників, їх екології та закономірностей розвитку популяцій, що дає змогу ухвалювати науково обґрунтовані рішення щодо заходів впливу. Визначальним є принцип точної ідентифікації шкідника та встановлення його статусу, що забезпечує адекватний вибір стратегії реагування. Важливе значення має визначення економічних порогів шкодочинності як критерію доцільності втручання у природні процеси. Принципи також передбачають наявність повної інформації про доступні методи контролю та їх оптимальний добір відповідно до конкретних умов. Значну роль відіграє визначення часу, способу і місця застосування заходів, що забезпечує їх максимальну ефективність. Не менш важливими є постійний моніторинг популяцій, оцінювання результативності застосованих заходів, установлення цілей контролю та аналіз причин можливих невдач для подальшого коригування стратегій [3].

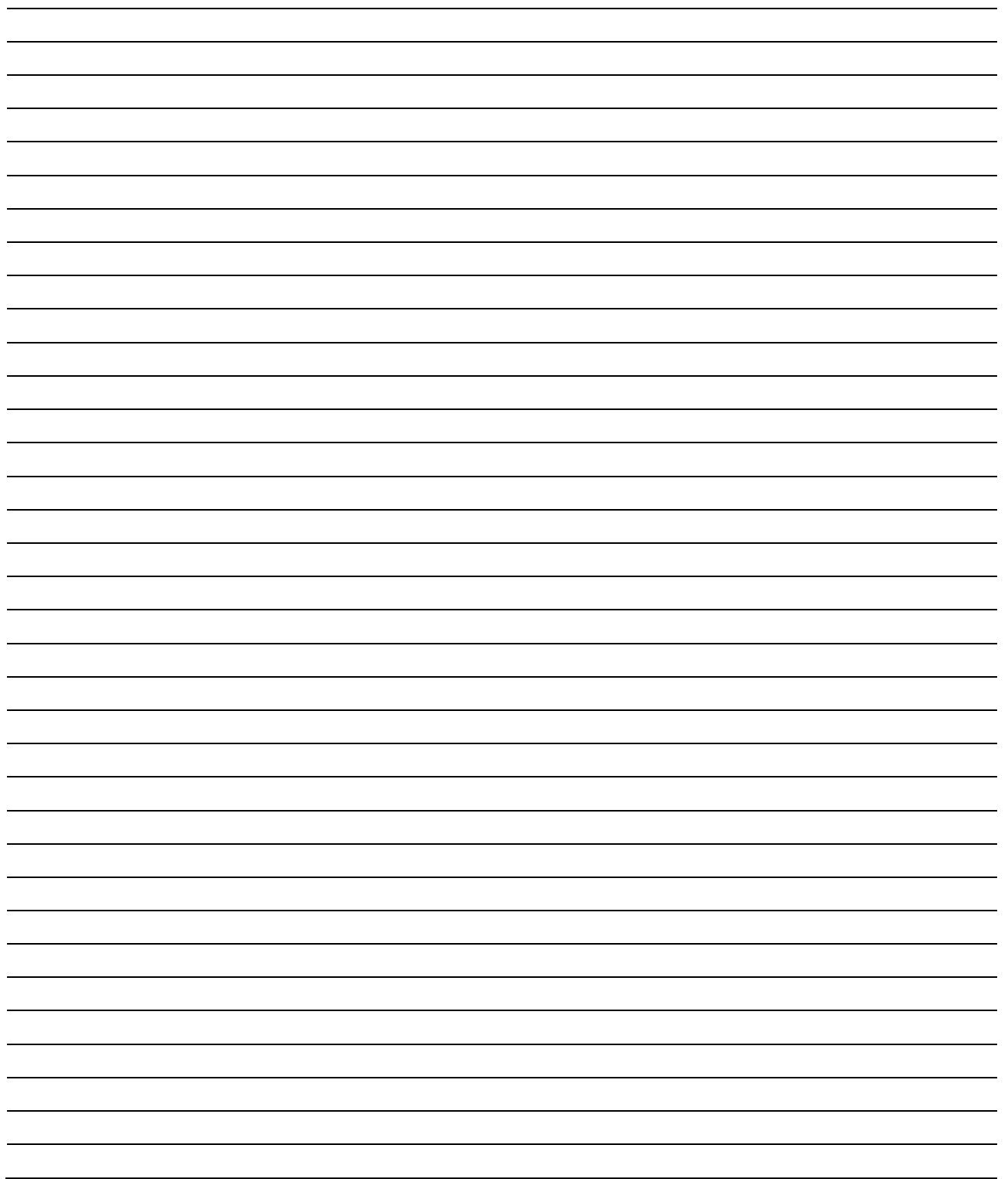
Принципи, безпосередньо пов'язані з біобезпекою, становлять важливу складову ентомологічної діяльності та спрямовані на забезпечення екологічно безпечного публічного адміністрування (management) популяцій комах. Серед них ключове місце посідає принцип високої селективності заходів, який передбачає спрямованість впливу лише на цільові види та мінімізацію шкоди для нецільових організмів. Важливим є принцип узгодженості з екологічними закономірностями, що передбачає врахування взаємодії між видами та компонентами екосистеми. Значна увага приділяється орієнтації на зменшення використання токсичних хімічних засобів і переходу до екологічно безпечних технологій. Принцип збереження якості довкілля передбачає недопущення деградації природних ресурсів унаслідок застосування засобів контролю. Важливим є забезпечення безпеки для здоров'я людини, що пов'язано з контролем використання пестицидів, а також принцип раціонального використання ресурсів, який передбачає оптимізацію витрат і обмеження надмірного втручання. До цього комплексу також належать мінімізація ризиків для довкілля та здоров'я людини, збереження біорізноманіття, захист корисних організмів, застосування біологічного контролю і біопестицидів, зменшення забруднення ґрунтів і води та врахування ризиків для працівників і споживачів [4].

Отже, сучасні суспільні трансформації, зумовлені глобалізацією, кліматичними змінами та інтенсифікацією аграрного виробництва, актуалізують потребу формування ефективних засад публічного адміністрування у сфері ентомологічної біобезпеки. Відповідні принципи базуються на поєднанні нормативно-ціннісних орієнтирів і науково обґрунтованих підходів, що забезпечують передбачуваність рішень, баланс публічних і приватних інтересів та визначення меж дискреційних повноважень. Вони узгоджуються з принципами належного врядування, які передбачають прозорість, підзвітність, ефективність, справедливість, правову визначеність і участь громадян, а також дотримання адміністративних процедур і гарантій прав особи. У межах ентомологічної діяльності ці засади реалізуються через точну ідентифікацію шкідників, визначення економічних порогів шкодочинності, моніторинг популяцій та обґрунтований вибір методів контролю. Водночас ключовим є застосування превентивного підходу та поєднання різних засобів впливу з урахуванням екологічних закономірностей і ефективності заходів.

Список використаних джерел:

1. Оксін В. Ю. Принципи адміністративного права: сучасний погляд. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. Вип. 5. С. 190–193. URL: <https://www.nvppp.in.ua/vip/2016/5/41.pdf>.
2. Галіцина Н. В. Принципи "good governance" і "good administration" в адміністративному праві. Юридичний бюлетень. 2020. Вип. 13. С. 101-110. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ub_2020_13_14.
3. Arif, M. J., Gogi, M. D., Sufyan, M., Nawaz, A., & Sarfraz, R. M. Principles of insect pests management. In M. J. Arif (Ed.), Sustainable insect pest management 2017. P. 17–48).
4. Dara, S. K. The New Integrated Pest Management Paradigm for the Modern Age. Journal of Integrated Pest Management, 10 (1). 12. 2019. URL: <https://doi.org/10.1093/jipm/pmz010>.

This image shows a full page of blank handwriting practice paper. It features approximately 28 evenly spaced horizontal blue lines across the entire page, providing a guide for letter height and placement. The lines are consistent in color and thickness throughout.

Збірник матеріалів

Міжнародна науково-практична он-лайн конференція:

**Актуальні питання адміністративного, морського і космічного права в умовах протидії
коронавірусу COVID19**

м. Київ, 24 квітня 2020 р.

Комп'ютерна верстка: Демченко В. М.